

СЕН – ҚУДРАТ МАНБАИ, САОДАТ МАСКАНИ, ЖОНАЖОН ЎЗБЕКИСТОН!

АТРОФ-МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ САҚЛАШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 10 август куни мамлакатимизда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш ва хавфсизлигини ошириш, экологик осойишталикни таъминлаш, чиқиндиларни қайта ишлаш тизимини такомиллаштириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди.

Видеоконференцалоқа шаклида ўтган тадбир бошида давлатимиз раҳбари коронавирус пандемияси билан боғлиқ вазиятга тўхталиб ўтди. Хусусан, барча ҳудудларда даволаш ўринлари ва тиббий ускуналар сони бир неча баробар кўпайтирилгани, тез тиббий ёрдам ва даволаш сифати яхшиллангани натижасида охириги бир ҳафтада мамлакатимиз бўйича коронавирусдан соғайиш кўрсаткичи ошгани қайд этилди. Фуқаролар ҳаёти ва соғлиги ҳимоясини янада кучайтирган ҳолда, пандемия шароитида яшаш ва ишлашда давом этиш, карантин талабларини босқичма-босқич юмшатиш муҳимлиги таъкидланди.

Мамлакатимизда экологик хавфсизлигини таъминлашга муҳим сиёсий масала сифатида қаралмоқда. Орол денгизининг қуриган тубида ўрмонзорлар барпо этилиб, Оролбўйидаги шаҳар ва туманларни ривожлантиришга қаратилган дастурлар жадал амалга оширилмоқда. Атроф-муҳитни ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш бўйича изчил ишлар олиб боришмоқда. Айниқса, хозирги пандемия шароитида бу масалалар янада долзарб аҳамият касб этади.

— Чиқинди тизимини тартибга солиш — ҳаётимиз, соғлиғимиз учун энг муҳим вазифалардан бири. Бу инсон саломатлиги ва хавфсизлиги, миллат

кељагаги билан боғлиқ долзарб масала, — деди Президент Шавкат Мирзиёев.

Сўнги уч йилда чиқиндиларни бошқариш соҳасига бюджетдан ажратилган 390 миллиард сўм ҳисобига 742 та махсус техника сотиб олинган, 204 та полигон модернизация қилинган.

Танқидий руҳда ўтган йиғилишда соҳада муаммолар ҳали қўплиги кўрсатиб ўтилди. Мисол учун, Избоскан, Ғузор, Чуст, Бувайда, Ургут ва Шахрихон туманларида тозалаш хизмати қамрови республика кўрсаткичидан 2 барабар паст. Тошкент вилоятида бюджет ҳисобидан олинган 32 та, Қашқадарёда 23 та махсус техника талон-тарож қилинган. “Тоза ҳудуд” корхоналарининг дебитор қарздорлиги юқори.

Жорий йил март ойида ўтказилган йиғилишда соҳадаги ишлар танқид қилиниб, тегишли топшириқлар берилган эди. Йиғилишда уларнинг ижроси кўриб чиқилди, қўшимча вазифалар белгиланди.

Хозирда санитар тозалаш хизматлари билан аҳолини қамраб олиш даражаси 66 фоизни ташкил этади. Йиғилишда йил якунигача бу кўрсаткични 90 фоизга етказиш, соҳага хусусий корхоналарни кенг жалб этиш зарурлиги таъкидланди.

Чиқиндиларни қайта ишлашни тартибга солиш бўйича 14 та ҳудуддаги

туманлар кесимида алоҳида қарорлар қабул қилиниши ҳамда уларнинг ижроси юзасидан назорат тизими йўлга қўйилиши белгиланди.

Нодавлат сектор чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлашда яхши самара бермоқда. Қаерда шундай корхоналар ишлаётган бўлса, хизмат сифати ҳам юқори, аҳоли ҳам рози. Мисол учун, “Био Техно Эко” компанияси 6 миллион доллардан зиёд кредит ҳисобига 78 та махсус техника ва ускуналар харид қилиб, Термиз шаҳри, Термиз ва Ангор туманларидаги 285 минг аҳолига тозалаш хизмати кўрсатмоқда.

Жойларда шундай лойиҳа қилман, деган тадбиркорлар кўп. Шундан келиб чиқиб, мутасаддиларга Қорақалпоғистон ва вилоятларда давлат-хусусий шериклик асосида жами 31 та кластер ташкил этиш юзасидан кўрсатма берилди.

Ушбу лойиҳалар ҳисобига маиший чиқиндиларни қайта ишлаш даражасини йил якунигача 25 фоизгача, 2021 йилда камиди 35 фоизга етказиш зарурлиги белгиланди.

Санитар-экологик талабга жавоб бермайдиган 51 та чиқинди полигонини мақбуллаштириш, бундан ташқари, қурилиш чиқиндилари учун 26 та полигон ҳамда уларни қайта ишловчи кластерлар ташкил этиш муҳимлиги қайд этилди.

Йиғилишда халқаро молия ташкилотларидан жалб этилган маблағлар натижадорлиги ҳам муҳокама қилинди.

Мутасаддиларга бу маблағлар эвазига бошланган лойиҳаларни жадаллаштириб, қисқа муддатларда фойдаланишга топшириш юзасидан кўрсатмалар берилди. Давлатимиз раҳбари соҳани камхарж ва тежамкор техникалар билан таъминлаш муҳимлигини таъкидлади.

Муҳокамада экологик назоратни кучайтириш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Айрим заводлар ҳавога меъёрдан ортиқча ташланма чиқариб, атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатмоқда. Бундай ҳолатлар фуқароларнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда.

Шу боис, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасига ҳаво ифлосланишини тезкор таҳлил қиладиган мобил лабораториялар билан ҳар бир ҳудудни таъминлаш топшириги берилди. Бош вазир ўринбосарига атроф-муҳитга юқори ва ўрта хавфли 240 та йирик саноат корхонасида замонавий локал тозалаш иншоотларини ўрнатиш ва мавжудларини модернизация қилиш бўйича дастур ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Йиғилишда Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раҳбарияти ҳамда вилоят ҳокимларининг ҳисоботи эшитилди.

ЎЗА

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ БЕЛАРУСЬ ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 10 август куни Беларусь Республикаси Президенти Александр Лукашенко билан телефон орқали мулоқот қилди.

Сўхбат аввалида давлатимиз раҳбари Александр Лукашенкони бўлиб ўтган Президент сайловидаги ишончли галабаси билан табриклаб, унга Беларусунинг барқарор тараққиёти ва раънақини таъминлаш йўлида янги зафарлар тилади.

Икки томонлама муносабатлар кун тартибидagi ҳамда минтақавий ташкилотлар

доирасидаги аънанавий яқин ҳамкорликка доир долзарб масалалар кўриб чиқилди. Кейинги йилларда Ўзбекистон билан Беларусь ўртасидаги кўп қиррали алоқалар, аввало, савдо-иқтисодий соҳадаги амалий ҳамкорлик жадал ривожланиб бораётгани мамнуният билан қайд этилди.

Олий даражадаги келишувларни ўз вақтида амалга

ошириш, икки мамлакат етакчи корхоналарининг кооперацияси бўйича истиқболли лойиҳаларни илгари суриш ва маданий-гуманитар аламинув дастурларини кенгайтириш мақсадида ўзаро мулоқоти, жумладан, Ҳукуматлараро қўшма комиссия доирасида фаоллаштиришга келишиб олинди.

ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

СУД-ТЕРГОВ ФАОЛИЯТИДА ШАХСНИНГ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КАФОЛАТЛАРИНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Сўнги йилларда мамлакатимизда шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш, унинг шаъни ва қадр-қимматини ҳурмат қилиш, суд ишларини юришнинг барча босқичларида тарафларнинг тортишув таъминли қўлланилишини янада кенгайтириш ҳамда ушбу соҳада халқаро стандартлар ва илғор хорижий тажрибани жорий этишга қаратилган бир қатор қонун ҳужжатлари қабул қилинди.

Шу билан бирга, суд-тергов амалиётини таҳлил қилиш ва

фуқаролар муурожаатларини ўрганиш натижалари жиноят процессида шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлаш бўйича механизмлар тўлиқ ишга солинмаганлигидан, шунингдек, қонунчиликда жиноят ишларини тергов қилиш бўйича ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ваколатларини аниқ белгилаш билан боғлиқ бўшлиқлар мавжудлигидан далолат бермоқда.

Мамлакатимизда жиноят ишларини тергов қилиш фаолиятини халқаро стандартлар

ва илғор хорижий тажрибани инобатга олган ҳолда яхшилаш, қонун устуворлиги ва жавобгарликнинг муқаррарлиги принципларини рўйбага чиқариш, жиноят-процессуал қонунчилигини янада такомиллаштириш, шунингдек, 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгиланган вазифаларни изчил амалга ошириш мақсадида:

Давоми 2-бетда

СУМА ЧАКРАБАРТИ: “СЎНГГИ ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИ ЖУДА ЯХШИ РИВОЖЛАНМОҚДА”

— Сўнги йилларда Ўзбекистон иқтисодиёти жуда яхши ривожланмоқда ва бу йилига 5-6 фоизни ташкил этмоқда. Бунинг замирида эса Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан олиб борилаётган иқтисодий ислохотларни кўраман, — деди Хорижий давлатлар тараққиёти институти Васийлик кенгаши раиси, Европа тикланиш ва тараққиёт банкнинг собиқ раҳбари Сума Чакрабарти Озарбайжоннинг “Trend” нашрига берган интервьюсида.

Давоми 2-бетда

Эксклюзив интервью

ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ ВА ҚАЙТА ИШЛАШ ТИЗИМИ ТАКОМИЛЛАШАДИ

10 август куни Президентимиз мамлакатимизда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш ва хавфсизлигини ошириш, экологик осойишталикни таъминлаш, чиқиндиларни қайта ишлаш тизимини такомиллаштириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди.

Видеоконференцалоқа шаклида ўтган тадбирда мамлакатимизда атроф-муҳит ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш бўйича ишлар чуқур таҳлил этилиб, соҳада ўз ечимини кутаётган муҳим вазифалар белгилан берилди.

Тегишли қўмита, вазирлик ва маҳаллий ҳокимликлар раҳбарларининг бу йўналишдаги долзарб чора-тадбирларни ҳаёtgа татбиқ этиш борасидаги фикр-мулоҳазалари билан кизиқдик.

Шавкатжон АБДУРАЗЗОҚОВ, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси:

— Бугунги йиғилишда Президентимиз соҳага хусусий секторни кенг жалб этиш ва давлат-хусусий шериклик асосида

чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш қамровини кўпайтириш бўйича аниқ вазифаларни белгилан берди.

Бутун дунёда инвестицияларни жалб қилишда бу соҳа энг жозибдор ҳисобланади ва хусусий инвесторлар имкониятларидан кенг фойдаланилади. Лекин юртимизда бу имкониятлардан фойдаланиш талаб даражасида бўлмаган.

Шу масалаларга эътибор қаратиб, биринчи навбатда, давлат-хусусий шериклик асосида янги лойиҳаларни амалга оширамиз. Хусусан, чиқиндини қайта ишлаш кластерларини қўллаб-қувватлаш ҳамда қурилиш чиқиндиларини йиғиш ва қайта ишлаш бўйича республикаимизда янги тизим яратишга алоҳида аҳамият берилди.

Бундан ташқари, саноат ва хизмат кўрсатиш корхоналарининг атмосферага чиқараётган

зарарли моддаларини камайтириш, бутун дунёда амал қилинадиган “ифлослантирган тўлайди” тамойили асосида чиқинди чиқарадиган корхоналарга тўловларни жорий қилиш ва улардаги мавжуд ускуналарни янги, экологик соф технологияларга алмаштириш долзарб вазифадир.

Экологик хавфсизлигини таъминлаш, аҳоли пунктларининг санитария ҳолатини шакллантиришга тўққинлик қилаётган муаммоларни бартараф этиш бўйича ҳам муҳим вазифалар белгиланди.

Мақсад маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимини янада ривожлантириш, аҳолининг санитария жиҳатидан сифатли тозалаш хизматлари билан таъминланганлик даражасини ошириш ва экологик муаммоларни ҳал этишдаги мавжуд имкониятларни ишга солишдир.

ЎЗА

Шўхрат ВАФОВЕВ, инвестициялар ва ташқи савдо вазирининг ўринбосари:

— Йиғилишда чиқиндиларни бошқариш тизимининг бугунги ҳолати ва соҳадаги ишларни янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилиб, бир қатор

топшириқлар берилди. Хусусан, аҳолини чиқинди йиғиш хизматлари билан таъминлашни юз фоизга етказиш асосий вазифа этиб белгиланди.

Соҳага хусусий ва хорижий инвесторларни жалб қилиб, хусусийлаштириш жараёнларини кучайтириш лозимлиги қайд этилди.

Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, бошқа вазирликлар, айниқса, маҳаллий ҳокимликларга бу масалаларни ҳал этиш бўйича аниқ топшириқлар юкланди.

Йиғилиш доирасида соҳада қабул қилинган стратегия ва халқаро молия институтлари билан амалга оширилаётган лойиҳалар ҳолати кўриб чиқилди. Мазкур йўналишда бажарилаётган ишларни жадаллаштириш бўйича аниқ вазифалар белгилан берилди.

Даврон ҲИДОЯТОВ, Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари:

— Йиғилиш танқидий-таҳлилий руҳда ўтди. Тошкент шаҳрида ҳам бу йўналишдаги ишлар атрофчи муҳокама этилди.

Пойтахтимизда чиқиндиларни йиғиш тўла қамраб олган бўлса ҳам, ҳозиргача чет эл инвесторларини жалб этмаганимиз танқид қилинди. Тошкент шаҳри ҳокимлигига тадбиркорларни хусусий шерикликка жалб қилган ҳолда, пойтахтни намуна қилиб кўрсатиш вазифаси топширилди.

Ҳозирги кунда чиқиндини қайта ишлаш қўлама саккиз фоизни ташкил этади. Йил охиригача ўн икки фоизга етказиш режалаштирилмоқда.

Йиғилишда Президентимиз берган топшириқлардан келиб чиқиб, биринчи босқичда танлов асосида чет эл инвесторларини жалб этиб, чиқиндилар билан боғлиқ фаолият

ни уларнинг бошқарувига бериш йўллари изланяпти.

Тошкент шаҳрида қурилиш ишлари жадал давом этаётгани натижасида қурилиш чиқиндилари ҳам кўп чиқади. Йиғилишда бундай чиқиндилар қаерга чиқариб ташланаётгани ва уларни қайта ишлаш масаласи ҳам кўтарилди.

Шу кунларда Тошкент шаҳри учун Осиё тараққиёт банки лойиҳаси доирасида 241 та янги техника олингани керак. Ҳозиргача шундан 192 таси олинди. Йил якунигача лойиҳа яқунланиб, соҳанинг техника базаси тўлиқ янгиланади. Бу чора-тадбирлар самараси ўларок, чиқиндилар билан боғлиқ ишларни ташкил этишда муайян ўзгаришлар бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ф А Р М О Н И СУД-ТЕРГОВ ФАОЛИЯТИДА ШАХСНИНГ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КАФОЛАТЛАРИНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Бошланиши 1-бетда

1. Куйидагилар суд-тергов фаолиятини янада такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари этиб белгилансин:

шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларига сўзсиз риюа этилишини таъминлаш, процессуал ҳаракатларнинг сифатини ошириш, жиноят процессида далилларни тўллаш ва мустаҳкамлаш, уларга баҳо бериш тизимини илгор ҳорижий тажрибада кенг қўлланиладиган исботлаш стандартларини инобатга олган ҳолда қайта қўриб чиқиш;

ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятларни фош этиш борасидаги фаолиятини янги босқичга олиб чиқиш, содир этилган ҳар бир жиноят учун жавобгарликнинг муқаррарлигини ҳамда шахс, жамият ва давлатга етказилган зарар тўлиқ қопланишини таъминлаш;

шахсга нисбатан қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, гайринисоний ёки кадр-қимматини камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш билан боғлиқ қилмишлар содир этилишининг олдини олиш бўйича самарали механизмларни жорий қилиш, шунингдек, бундай қилмишлар учун жавобгарликни кучайтириш;

жиноят ишларини тергов қилиш жараёнига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш, суриштирув ва дастлабки тергов органларининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш ва кадрлар салоҳиятини ошириш;

жиноятчиликнинг олдини олиш тизими самарадорлигини ошириш, шунингдек, жиноятларнинг келб қилиш сабаблари ва шарт-шароитларини ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этиш, фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш ва уларда қонунга итоатгўйлик руҳини шакллантириш механизмини жорий қилиш.

2. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати, Адлия вазирлиги ва Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказининг жиноятларни фош этиш фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича қуйидагиларни назарда тутувчи тақлифларига розилик берилсин:

тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар ҳодимлари томонидан гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчидан ариза, тушунтириш ёки кўрсатувлар олишни мазкур жиноят иши юритишда бўлган суриштирувчи, терговчи, прокурор ёки судьянинг ёзма рухсатига асосан ва фақат ҳимоячи иштирокида амалга ошириш (белгиланган тартибда ҳимоячидан ваз кечилган ҳоллар бундан мустасно);

жиноят содир этишда гумон қилинаётган шахсни ушлаб туриш мuddатини у ҳақиқатда ушланган вақтдан бошлаб ҳисоблаш;

шахс амалда ушланган ёки уни жиноят устида ушлаш билан боғлиқ тезкор тадбир амалда янунланган ёхуд гумон қилинувчи деб эътироф этилганлиги ҳақидаги қарор унга маълум қилинган пайтдан бошлаб у билан боғлиқ процессуал ҳаракатларни ўтказишдан олдин унинг адвокат билан холи учрашиши таъминланиши шартлигини белгиллаш;

айбига икrorлик бўйича келишув институтини жорий қилиш. Бунда, айрим жиноятлар тоқфалари бўйича шахс айбини бўйинига олиш тўғрисида арз қилган, чин кўнгилдан пушаймон бўлган,

жиноятнинг очилишига фаол ёрдам берган ва келтирилган зарарни бартараф қилган ҳолларда суриштирув ва дастлабки тергов органлари билан ёзма келишув тузилиши ҳамда унга нисбатан суд томонидан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси Махсус қисмининг тегишли моддасида назарда тутилган энг кўп жазонинг яримдан кўп бўлмаган миқдори ва (ёки) мuddатига жазо тайинлаш;

жиноят ишини судга қадар юритиш босқичида гувоҳ ва жабрланувчини огир қасаллиги ёки узок мuddатга чет давлатга чиқиб кетиш зарурати туфайли кечроқ сўроқ қилиш имконияти бўлмаган тақдирда, уларнинг кўрсатувларини гумон қилинувчи, айбланувчи, жабрланувчи, гувоҳ, прокурор ёки адвокатнинг илтимосномасига кўра, суд томонидан тарафларнинг иштирокида олдиндан мустаҳкамлаб қўйиш (депонирование) тартибини жорий қилиш;

ўта огир жиноят содир этганликда гумон қилинаётган ёки айбланаётган шахсларга оид ишлар бўйича, шунингдек, шахсга нисбатан қамоққа олиш ёки уй қамогга тарзидидаги эҳтиёт чорасини қўллаш масаласида қўриб чиқилаётганда ҳимоячининг иштироки этиши шартлигини белгиллаш.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати, Адлия вазирлиги ва Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий маркази билан биргаликда икки ой мuddатда мазкур бандда назарда тутилган масалалар юзасидан тегишли қонун лойиҳасини қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи доирасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига киритсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Бош прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати, Адлия вазирлиги ва Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказининг жиноят ишларини судда қуришни янада такомиллаштириш бўйича қуйидагиларни назарда тутувчи тақлифларига розилик берилсин:

агар суд тергови вақтида судланувчининг унга илгари айблов қўйилмаган жиноятини содир этганлигини кўрсатувчи ҳолатлар аниқланса, судланувчини янги айблов бўйича жиноий жавобгарликка тортиш асосларини аниқлаш ҳақида илтимосномани судга киритиш ҳуқуқини иш бўйича барча тарафларга бериш;

агар суд тергови вақтида жавобгарликка тортилмаган шахс томонидан жиноят содир этилганлигини кўрсатувчи ҳолатлар аниқланса, ушбу шахсни ишда айбланувчи тариқасида иштирок этишга жалб қилиш учун асосларни аниқлаш ҳақида илтимосномани судга киритиш ҳуқуқини иш бўйича барча тарафларга бериш;

шахсга эълон қилинган айблов, жиноят иши суднинг қайси инстанциясида қўрилаётганлигидан қатъи назар, ярашув институти доирасига тушадиган Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси Махсус қисмининг моддаси ёки қисмига ўзгартирилган ҳолларда ярашув институтини қўллаш тартибини жорий қилиш;

судланувчининг жиноят содир этилишига дахли бўлмаганлиги асоси билан оқлов ҳукми чиқарилган ҳолларда жиноятни ҳақиқатда содир этган шахсни аниқлаш ва айбланувчи тариқасида ишга жалб қилиш учун жиноят ишини прокурорга юбориш тартибини ўрнатиш.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлиги,

Давлат хавфсизлик хизмати, Адлия вазирлиги ва Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий маркази билан биргаликда икки ой мuddатда мазкур бандда назарда тутилган масалалар юзасидан тегишли қонун лойиҳасини қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи доирасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига киритсин.

4. Куйидагилар тақиқлансин: терговга қадар текширув, суриштирув ва дастлабки тергов органлари ҳодимлари томонидан шахсни гайриқонуний ҳаракатлар содир этишга ундаш ва бундай ундаш оқибатида содир этилган жиноят учун уни айблаш. Бунда, тезкор-қидирув тадбирлари натижалари фақат улар қонун талабларига асосан олинган ва шахсда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳодимлари ёки тезкор тадбирда иштирок этган бошқа шахсларнинг ҳаракатларига боғлиқ бўлмаган ҳолда жиноят содир этиш учун шаклланган қасд мавжуд бўлгандагина суд ҳукмида далил сифатида тан олинishi мумкин;

шахсни жиноят ишда гумон қилинувчи ёки айбланувчи сифатида жалб қилиш учун асослар мавжуд бўлган ҳолларда (экспертиза ёки тафтиш ўтказиш талаб этиладиган ҳоллар бундан мустасно), уни гувоҳ тариқасида сўроқ қилиш, шунингдек, унга гумон қилинувчи ёки айбланувчининг процессуал ҳуқуқлари тушунтирилганига қадар ундан бирон-бир ёзма ёки оғзаки кўрсатувлар олиш;

ушланган гумон қилинувчи ёки айбланувчининг яқин қариндошларини процесс иштирокчили сифатида жалб қилиш учун асослар мавжуд бўлмаган ҳолларда уларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга қақириш ва сўроқ қилиш; суриштирув ва дастлабки тергов органлари ҳодимлари томонидан мазмунан қўриб чиқиш учун судга юборилган жиноят иши доирасида судланувчи, жабрланувчи, гувоҳ, фуқаровий даъвогар, фуқаровий жавобгар ва бошқа суд процесси иштирокчиларини ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга қақириш ёки сўроқ қилиш (улар билан боғлиқ бўлган алоҳида иш юритишга ажратилган жиноят иши ёки суднинг ёзма топшириги мавжуд ҳоллар бундан мустасно).

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати, Адлия вазирлиги ва Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий маркази билан биргаликда икки ой мuddатда мазкур бандда назарда тутилган масалалар юзасидан тегишли қонун лойиҳасини қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи доирасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига киритсин.

5. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

терговга қадар текширув ёки терговда ушланган шахсни ва озодлиқдан маҳрум қилиш жойларида жазони ўтаётган маҳкумни тиббий кўрикдан ўтказиш, шунингдек, вақтинча сақлаш ва тергов ҳибсхоналарида сақланаётган гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчини гувоҳлантириш уларнинг ёки адвокатининг илтимосномасига асосан 24 соат ичида вақтинча сақлаш ва тергов ҳибсхоналари ёки жазони ижро этиш муассасалари тасарруфида бўлмаган тиббий муассасалар ҳодимлари томонидан амалга оширилиши шарт, бунда ҳаражатлар илтимоснома киритувчи тараф ҳисобидан қопланади;

огир ёки ўта огир жиноятларни содир этганлик учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар ярашилганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод этилмаслигига оид қонда вояга етмаганлар, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари, аёллар, олтимиш ёшдан ошган эркаклар ва эҳтиётсизлик оққасида жиноят содир этган шахсларга нисбатан қўлланилмайди;

вояга етмаганлар, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари ҳамда пенсия ёшига етган шахсларга нисбатан уч йилдан ортиқ бўлмаган мuddатга озодлиқдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо назарда тутилган қасддан содир этилган жиноятларга доир, шунингдек, эҳтиётсизлик оқибатида содир этилиб, бунинг учун беш йилдан ортиқ бўлмаган мuddатга озодлиқдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо назарда тутилган жиноятларга доир ишлар бўйича қамоққа олиш тарзидидаги эҳтиёт чорасини қўллашга йўл қўйилмайди.

6. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Давлат хавфсизлик хизмати ва Ички ишлар вазирлиги билан биргаликда бир ой мuddатда жиноят ишининг терговга тегишлилиги институтини янада такомиллаштириш бўйича қонун лойиҳасини ишлаб чиқсин ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига киритсин.

Бунда, Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексида назарда тутилган ҳолларда жиноят иши бир суриштирув ёки дастлабки тергов органидан бошқасига ўтказилиши фақат Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва унинг ўринбосарлари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар томонидан амалга оширилиши мумкинлигини назарда тутсин.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Давлат хавфсизлик хизмати раиси, ички ишлар вазири, Миллий гвардияси қўмондони ва Давлат божхона қўмитаси раисининг алоҳида эътибори жиноят ишларининг терговга тегишлилиги тўғрисидаги жиноят-процессуал қонунчилиги нормаларига сўзсиз риюа этилиши учун жиноят ишларини тергов қилиш ваколатига эга бўлган тегишли тузилмалар раҳбарлари шахсан жавобгар ҳисобланишига қаратилсин.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори жиноят ишларини терговга тегишлилигига оид қондаларга сўзсиз риюа этилишини таъминлаш бўйича тизимли чоралар қўриб боссин.

7. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда:

“Электрон жиноий-ҳуқуқий статистика” ягона ахборот тизимида яратилган жиноятга оид ариза, ҳабар ва бошқа маълумотларни электрон рўйхатга олиш ва уларни қўриб чиқиш натижаларининг ягона электрон ҳисобини юритиш имконини берувчи дастурий модулни барча терговга қадар текширувни амалга оширувчи органларга уланишини ва 2021 йил 1 январдан бошлаб тўлиқ ишга туширилишини;

уч ой мuddатда жиноятлар ҳақидаги ариза, ҳабар ва бошқа маълумотларни қабул қилиш ва қўриб чиқиш, шунингдек, терговга қадар текширув ҳаракатларини

ўтказиш тартибини белгилувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси ишлаб чиқилишини таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Бош прокуратураси, Давлат хавфсизлик хизмати, Миллий гвардияси ва Давлат божхона қўмитаси Молия вазирлиги билан биргаликда 2021 йил 1 июнга қадар:

суриштирувчи ва терговчиларни видеотасвирга олиш воситалари билан таъминлаш;

тергов ҳибсхоналари ва жазони ижро этиш муассасаларини тергов ҳаракатларини видеоқонференцалоқа режимида ўтказишда фойдаланиладиган техник воситалар ва ускуналар билан тўлиқ жиҳозлаш ва уларнинг узлуқсиз ишлашини таъминлаш чораларини қўрсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Ички ишлар вазирлиги:

2021 йил 1 январга қадар Тошкент шаҳар прокуратураси тергов бўлимлари ва Ички ишлар бош бошқармаси тергов бошқармасининг фаолиятини халқаро стандартлар ва илгор ҳорижий тажрибага мувофиқ намунавий тарзда ташкил этсин. Бунда, уларни замонавий криминалистик ускуналар билан жиҳозланган автотранспорт воситалари, процессуал ҳаракатларни аудио ва видеога қайд этиш тизимлари ҳамда стенография юритиш ускуналари билан таъминлашга, шунингдек, хизмат биносидида махсус тергов ҳамда гумон қилинувчи ва айбланувчининг ҳимоячи билан холи учрашиш хоналарининг мавжудлигига алоҳида эътибор қаратилсин;

2021 йил якунига қадар тергов бўлимларининг намунавий фаолиятини ташкил этишнинг натижаларини инобатга олган ҳолда, бундай тажрибани бошқа барча суриштирув ва дастлабки тергов тузилмаларида жорий этиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясига тақлиф киритсин.

Белгиллаб қўйилсинки, ушбу Фармоннинг 8 ва 9-бандларида назарда тутилган тадбирлар билан боғлиқ сарф-ҳаражатлар тегишли давлат органларининг бюджетдан ташқари маблағлари ва халқаро ҳамкорлар кўмаги ҳисобидан ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилади.

10. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси:

бир ой мuddатда Давлат хавфсизлик хизмати, Ички ишлар вазирлиги ва бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда тергов соҳасида малакали кадрларни тайёрлашга ихтисослашган олий таълим муассасасини ташкил этиш бўйича тақлифларни ишлаб чиқиш;

икки ой мuddатда прокуратура органларининг белгиланган штат бирлиги доирасида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоят ва Тошкент шаҳар прокуратуралари тизимида прокурор-криминалист лавозимини жорий этиш;

уч ой мuddатда Давлат бюджети параметрларида прокуратура органлари

учун ажратилган маблағлар доирасида ва бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан прокурор-криминалистларни замонавий махсус жиҳозлар билан таъминлаш чораларини қўрсин.

11. Ушбу Фармонда белгиланган чора-тадбирларнинг самарали ва ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш мақсадида бир ой мuddатда:

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори (Йўлдошев), Давлат хавфсизлик хизмати раиси (Азизов), ички ишлар вазири (Бобожонов), Миллий гвардияси қўмондони (Джуроев) ва Давлат божхона қўмитаси раиси (Азизов) — республика ва вилоятлар даражасидаги ҳайъат йиғилишларини онлайн тарзда ўтказиб, унда суриштирув ва дастлабки тергов тузилмалари раҳбарлари ва масъул ҳодимларига суд-тергов фаолиятида шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлаш бўйича янги қабул қилинган чоралар мазмун-моҳияти етказилиши ва амалиётда тўғри татбиқ этилишини таъминласин;

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси (Қамиллов) — Олий суд Пленумининг навбатдан ташқари йиғилишида қабул қилинган Фармон нормалари судларда тўғри татбиқ этилиши, шунингдек, суд-тергов фаолиятида шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлаш устидан суд назоратини кучайтириш масалаларини қўриб чиқсин;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги директори (Ходжаев) Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Миллий телерадиокорпорацияси ва “Дунё” ахборот агентлиги билан биргаликда — оммавий ахборот воситалари, маҳаллий ва ҳорижий экспертлар ҳамда фуқаролик жамияти институтларини жалб қилган ҳолда ушбу Фармонда белгиланган чора-тадбирларни аҳоли ва экспертлар ҳамжамияти орасида кенг ёритиш чораларини қўрсин.

12. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси масъул вазирлик ва идоралар билан биргаликда ушбу Фармонда назарда тутилган чора-тадбирлар ижроси юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ҳар чоракда ахборот бериб боссин.

13. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Олий суди, Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой мuddатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисида тақлифлар киритсин.

14. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари Ш.Ш.Низомиддинов зиммасига қўллансин.

СУМА ЧАКРАБАРТИ: “СЎНГГИ ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИ ЖУДА ЯХШИ РИВОЖЛАНМОҚДА”

Бошланиши 1-бетда

Унинг таъкидлашича, Жаҳон банкининг сўнги “Иш юритиш қулайлиги” маърузасида, Ўзбекистон охириги ўн икки ой ичида ишбилармонлик муҳити энг яхшиланган йигирма мамлакат қаторига киритилган.

“Ўзбекистон ўз эътиборини инвесторларнинг манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтиришга, солиқларни тўлаш тартибини соддалаштиришга, савдодаги тарифсиз тўсиқларни камайитиришга, шунингдек, шартномалар бажарилишини сезиларли даражада енгиллаштиришга қаратди. 2011 йилда Ўзбекистон Жаҳон банки рейтингидида 166-ўринни эгаллади. 2019 йилда Президент Шавкат Мирзиёев томонидан амалга оширилган ислохотлар натижасида Ўзбекистон 69-ўринга кўтарилди”, дейди Чакрабартти.

Мутахассис сўзида давом этаркан, Ўзбекистоннинг Жаҳон савдо ташкилотига кириш бўйича музокаралари қайта бошланганидан мамнунлигини билдирди. “Ўзбекистоннинг ЖСТга кириш жараёни қайта бошлангани жуда яхши янгиллик. Аъзоликка эришиш учун ҳали кўп иш қилиниши керак, аммо Ўзбекистон ушбу устувор йўлда АҚШ, Европа Иттифоқи, Япония ва Жанубий Кореянинг кўмагидан фойдаланмоқда”, — дейди Чакрабартти.

Шунингдек, у ЖСТга аъзо бўлиш жараёни келгусидаги иқтисодий ислохотларнинг катализаторига айланиши мумкинлигини ва ушбу нуфузли ташкилотга аъзо бўлиш эса Ўзбекистон экспортни жаҳон бозорларининг 95 фоизига киришига имкон беришини таъкидлади.

Л.СУВОНОВ тайёрлади.

Анжуман

ИЖОДИЙ ИМТИҲОНЛАР ТАРТИБИГА ОЙДИНЛИК КИРИТИЛДИ

Рисолат МАДИЕВА,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири

Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида бўлиб ўтган навбатдаги анжуман 2020/2021 ўқув йилига тайёргарлик ва ижодий имтиҳонларнинг ташкил этилиши мавзусига бағишланди.

COVID-19 пандемияси олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларини ташкиллаштириш ишларини тубдан ўзгартириб юборди. Кўпгина давлатларда бу жараён масофадан туриб, онлайн амалга оширилмоқда.

Жорий йилда алоҳида иқтидор талаб қиладиган йўналишлар учун кириш имтиҳонлари ижодий имтиҳонлар тарзидида ўтади. Ижодий имтиҳон таркибида нечта топшириқ бўлишидан қатъи назар, абитуриентлар бир кунда ҳаммасини топшириши керак. Имтиҳон олиш давомийлиги ҳам имкон даражасида қисқартирилади. Лекин бу

қўйиладиган талабга таъсир этмаслиги лозим.

Анжуманда Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университетида жорий йилги имтиҳон жараёнларида тайёргарлик хусусида сўз бораркан, еттига бакалаврият йўналиш бўйича абитуриентлар қабул қилиниши, улардан тўрттаси бўйича тест синовлари ва қолган учтасида ижодий имтиҳонлар ўтказилиши маълум қилинди.

— Ўтган йилги абитуриентлар сонини бу йилгиси билан солиштирадиган бўлсак, ёшларнинг илм олишга қизиқиши йилдан-йилга ошаётганини қўриш

ёшлар, ота-оналар ва тест жараёнини ўтказувчи ҳодимларнинг саломатлиги диққатимиз марказида. Тест ўтказиладиган ҳар бир жойнинг санитария-эпидемиология ҳолати чуқур ўрганилиб, керакли чоралар қўрилиди.

Ижодий имтиҳонлар бу йил тест жараёнларидан ўзгача тартибда ташкил этилади. Давлатимиз раҳбари ижодий имтиҳонларни олишда шошма-шошарликка йўл қўймаслик, шаффофликни таъминлаган ҳолда, ҳар бир йўналиш, мутахассислик бўйича ҳақиқий истеъдод эгалларини саралаб, ўқишга қабул қилиш бўйича кўрсатма берган. Барча имтиҳонлар санъат ва маданият институти биносидида ўтказилади. Муассасамизнинг Қўқон шаҳрида жойлашган Фаргона минтақавий ҳамда Нукус шаҳридаги филиалларида ижодий имтиҳонларга тайёргарлик ишлари якунига етди.

Ижодий имтиҳон онлайн ўтказилмайди. Республика махсус комиссиясининг рухсатидан сўнг белгиланган кунда, карантин қоидаларига қатъий амал қилинган ҳолда бўлиб ўтиши кўзда тутилмоқда. Ота-оналар карантин туфайли институт ҳолисига қиритилмайди. Уларга муассаса ташқарисидида жой тайёрланиб, имтиҳон жараёни онлайн трансляция қилиб борилади.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 10 август

БИЛДИРИЛГАН ЮКСАК ИШОНЧ катта шараф ва масъулият

Ботир ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
қурилиш вазири

Мамлакатимизда ҳар йили август ойининг иккинчи яшанбаси Ўзбекистон Республикаси қурилиш соҳаси ходимлари куни сифатида кенг нишонланади. Президентимиз 9 август куни заҳматкаш қурувчиларга йўллаган табриғида соҳа ходимларига алоҳида миннатдорлик билдириб, касб байрами билан қутлагани барчамизни бирдек қувонтирди.

Табриқда “Жонажон Ўзбекистонимизнинг янги қиёфасини барпо этиш, Ватанамизнинг юксак тараққиётини таъминлаш, ҳаётимизни янада обод ва фаровон этишда сизлар сингари моҳир қурувчи ва муҳандислар, уста ва меъморлар, лойиҳачи ва пудратчи ташкилотлар вакиллари — минг-минглаб бунёдкор инсонларнинг олижаноб меҳнатини ҳеч нарса билан ўлчаб, баҳолаб бўлмайди”, дея билдирилган юксак эътироф ғайратига-ғайрат қўшиб, янада юксак марралар сари руҳлантириб юборди.

Ҳозирги кунда бутун инсоният қатори эл-юртимиз ҳам оғир синовли кунларни бошидан кечирмоқда. Мураккаб пандемия шароитида кўплаб соҳа ва тармоқлар ривожини йўлида жиддий муаммолар пайдо бўлмоқда. Шунга қарамай, карантин талабларига амал қилган ҳолда, барча қурилиш объектларида иш тўхтагани йўқ. Бунёдкорлик ишлари жадал

давом этмоқда. Жумладан, жорий йилнинг биринчи ярмида юртимизда жами 43 триллион сўмлик қурилиш ишлари бажарилиб, ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 107 фоиздан зиёд ташкил этди. 2020 йилда қурилиш соҳасида фаолият юритаётган корхона ва ташкилотлар сони 38 минг 718 тани ташкил этиб, ўтган йилдагига нисбатан 6,5 мингтага кўпайди.

Эришлаган ютуқларимизнинг асосий омил, шубҳасиз, сўнгги йилларда Президентимиз раҳбарлигида мамлакатимизда қурилиш соҳасининг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлашга қаратилган катта эътибор самарасидир. Хусусан, ўтган уч йил давомида соҳани тубдан такомиллаштириш мақсадида жами 33 та қонун, фармон ва қарор қабул қилинди. Биргина жорий йилнинг ўтган даврида 6 та қонун ҳужжати ҳаётга татбиқ қилинган соҳадаги ислохотлар

Кейинги йилларда давлатимиз томонидан халқимиз, айниқса, аҳолининг кам таъминланган қатламлари, ёш оилалар учун арзон ва шинам уй-жойлар қуриш дастури изчил давом этяпти. Хусусан, жорий йилда ана шу дастур бўйича қишлоқ жойларда 12 мингдан зиёд, шаҳарларда 18 мингдан ортиқ кўп хонадонли уй-жой қурилмоқда.

қўлами нақадар кенглигини кўрсатиб турибди.

Шу билан бирга, қурилиш соҳасида муаллифлик, техник ва давлат назоратини такомиллаштириш борасида алоҳида қарор қабул қилинди. Қурилиш ишларида дунёнинг ривожланган давлатлари стандартларига мос бўлган янги инновацион технология ва ечимларни қўллашга катта аҳамият қарилмоқда.

Табриқда Президентимиз қурувчиларнинг коронавирус пандемияси даврида кўзга кўринмас бу балога қарши қармонона қурашаётган шифокорлар ва бошқа соҳа вакиллари билан биргаликда стратегик аҳамиятга эга бўлган махсус қурилиш объектлари бунёд этаётганлари юқори баҳолади. Жумладан, қисқа фурсатларда Тошкент вилояти Зангиота туманидаги 4 минг ўринли кўп тармоқли махсус шифохона, Юқори Чирчиқ туманида аҳолини вақтинча карантинда сақлаш мажмуаси каби ўнлаб иншоотлар ҳамда тақсимлаш пунктлари қурилгани алоҳида эътироф этилди.

Қайд этиш жоизки, юртимизда бунёдкорлик қўлами йил сайин кенгаймоқда. Бу эса аҳолига қулай турмуш шароитини яратиш, тадбиркорлик субъектлари фаолиятини кенгайтириш ва давлатимиз иқтисодиётини ривожлантиришга хизмат қилади. Худудларда узокни ўйлаган ҳолда урбанизация жараёни амалга ошириляпти. Мазкур жараёнлар эса қурилиш соҳасини янада такомиллаштириш, рақамлаштириш, энг муҳими, шаффофликни таъминлаш, замонавий технология ва дунёнинг илгор давлатлари тажрибасини жалб этиш, шаҳарсозлик қоида ва нормаларини янгилашни талаб этади.

Қишлоқ жойларда 2020 йилда республика бўйича жами 12 мингдан ортиқ кўп квартиралар уй қурилиши мўлжалланган. Шунингдек, бу йил шаҳарларда аҳолига кўп квартиралар 18 минг 10 та арзон уй-жой қурилиши белгиланган. Бу борада хусусий сектор вакилларига ҳам кенг ўрин берилмоқда. Тадбиркорларимиз томонидан банк кредити ва ўз маблағлари ҳисобидан замон талаблари асосида минглаб кўп қаватли уй-жой қурилиши кўзда тутилган. Бу турар жойлар биринкетин фойдаланишга топширилмоқда.

Бундан ташқари, 2020 йил учун инвестиция дастурига қиритилган 2 минг 379 та объектни бунёд этиш жадал суръатларда олиб борилмоқда. 477 та умумтаълим мактаби, 427 та мактабгача таълим муассасаси, 2 та болалар мусика ва санъат мактаби, 216 та соғлиқни сақлаш, 5 та олий таълим, 29 та жисмоний тарбия ва спорт объекти, 11 та олимпия заҳиралари мактаб-интернати ва бошқа бинолар шулар жумласига киради.

Муҳим жиҳати, мазкур бино ва иншоотларни барпо этишда энергия самарадорлигини оширишда қўл келувчи базалт, сунъий толали иситиш қурilmалари, иссиқлик етказиб берувчи тизимлар каби кўплаб энергия тежамкор қурилиш материалларидан кенг фойдаланилмоқда. Бу эса маҳаллий ишлаб чиқаришни янада кенгайтириб, аҳоли бандлигини таъминлашга ҳам ҳисса қўшмоқда.

Кейинги йилларда давлатимиз томонидан халқимиз, айниқса, аҳолининг кам таъминланган қатламлари, ёш оилалар учун арзон ва шинам уй-жойлар қуриш дастури изчил давом этяпти. Хусусан, жорий йилда ана шу дастур бўйича қишлоқ жойларда 12 мингдан зиёд, шаҳарларда 18 мингдан ортиқ кўп хонадонли уй-жой қурилмоқда.

Олдимизга қўйилган вазифа ва топшириқлар салмоқли ва масъулиятли. Эътибор қаратишимиз керак бўлган жиҳатлар кўп. Хусусан, бу борадаги биринчи вазифа — бу қурилиш соҳасидаги шаҳарсозлик нормаларини янгилаш, коррупция ва хуфёна иқтисодиёт ҳолатларининг олдини олиш, қурилиш тендерларини ўтказиш ва пудрат ташкилотларини танлаш жараёнларини рақамлаштириш зарур. Бу йўналишда “Шаффоф қурилиш” ахборот тизими ишга туширилгани соҳада коррупциянинг, қорғозбошлиқнинг олдини олиш, иш вақтини тежашга хизмат қилляпти.

Қурилиш-пудрат ташкилотларининг фаолиятини такомиллаштириш ва қурилиш ишлари сифатини оширишга қаратилган ишлар ҳам жадал давом эттирилмоқда. Улар фаолиятини баҳолаш рейтингини жорий этилди. Эндиликда ҳар бир пудрат ташкилоти ўзининг малакали кадрлари, қурилиш техникалари, солиқ

тўловдорлиги ва бажарган аввалги ишларининг қўлами ҳамда сифати каби мезонлар асосида мазкур рейтингда баҳолашиб борилади. Натижада соғлом рақобат шаклланиб, сифат яхшиланишига, нарх муқобиллашишига эришилади. Қурилиш соҳаси билан боғлиқ барча асосий маълумотларнинг ягона электрон базаси шакллантирилаётгани ҳам бу борада сифат даражасининг яхшиланишига хизмат қилади.

Қурилган чора-тадбирлар натижасида айтилган тендер тизимида вақтинчи баробар тежаш имкони яратилди. Топширилган ҳужжатлар сони 14 тадан 6 тага қисқартирилди. Эндиликда танлов савдолардаги асосий жараёнлар рақамлаштирилган ҳолда олиб борилади, энг асосийси, тизим 24 соат, бир ҳафтада 7 кун давомида тўхтовсиз ишляпти.

Шунингдек, Давлат шаҳарсозлик кадастри геоахборот тизими, яъни геопортал яратилди. Мазкур геопортал давлат шаҳарсозлик кадастрини юритиш ҳамда шаҳарсозлик ҳужжатлари ва маълумотларини жамоатчиликка онлайн режимида тақдим этиш мақсадида ташкил этилди. Бу шаҳарсозликнинг асосий фундаменти бўлган қурилиш, шаҳарларнинг бош режалари ва худудларни архитектура-ий режалаштиришни ташкиллаштириш лойиҳалари (АПОТ) қабилир билан оддий аҳоли қатламини, тадбиркорларини таништиришда асқатади. Бугунги кунда геопорталга Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё ва Наманган вилоятларидаги шаҳар ва қишлоқ худудлари учун ишлаб чиқарилган шаҳарсозлик ҳужжатлари киритилган. Бу борадаги ишларимизни ҳам узлуксиз давом эттирмиз.

Давлатимиз раҳбари томонидан соҳа мутасаддиларининг олдида ижтимоий объектлар, мактабгача таълим масканлари, мактаблар, соғлиқни сақлаш муассасаларининг қурилишига алоҳида эътибор бериш ва сифатини сезиларли тарзда

ошириш, замонавий қўрилишга олиб келиш бўйича ҳам вазифалар қўйилган. Бунда кўп қаватли мактабларни қуриш, уларни замонавий ўқув дастгоҳлари билан таъминлаш, архитектура ва қурилиш нуқтаи назаридан сифатини оширган ҳолда, нархларни арзонлаштириш таъминлашга эътибор берилади. Бу мақсадга эришиш учун, биринчи навбатда, нормативлар борасидаги ишларни жадаллаштириш дунё тажрибасидан самарали фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилади. Вазирлик ҳузурида Қурилишда техник меъёрлаш маркази фаолият бошлагани бунда кўп келади. Эътиборлики, авваллари бундай марказ бизда бўлмаган, бу мутлақо янги амалиёт. Марказга бугунги кун талабларига тўлиқ жавоб бера оладиган, PhD илмий даражасига эга, нуфузли халқаро университетларда ўқиган ҳамда халқаро ташкилотларда ишлаб тажриба ортирган мутахассисларни ишга жалб қилганимиз.

2020-2023 йилларда шаҳарсозлик фаолияти соҳасини техник жиҳатдан тартибга солишга доир миллий норматив-ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва қайта кўриб чиқиш дастурига кўра, жами 300 та норматив ҳужжат қайта кўриб чиқилиши белгиланган.

Президентимизнинг Қурувчилар куни муносабати билан йўллаган табриғида қурилиш индустриясини, қурилиш моллари саноатини янада ривожлантириш, шаҳарсозлик, ободонлаштириш ва қўла-лашорлаштириш ишларини замонавий юксак мезонлар асосида такомиллаштириш, қўшимча иш ўринлари яратиш, соҳа ходимларининг машаққатли ва шарафли меҳнатини муносиб рағбатлантириш масаласи бундан буюн ҳам давлатимизнинг доимий диққат марказида бўлиши алоҳида таъкидланди. Биз ана шундай катта эътибор, рағбат ва ишончни оқлаш учун сидқидилдан меҳнат қилиб, эл-юрт раънаки йўлидаги масъулиятли вазифаларни бажаришда камарбаста бўламиз.

Зафар МАҲМАТОВ,
“Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик
жамияти бош менежери — бош муҳандиси

Қурувчилар кунини мамлакатимиз темир йўл тизимида фаолият кўрсатаётган қурувчи ва бунёдкорлар ҳам кенг нишонлади. Зеро, темир йўл соҳасидаги бунёдкорлик ишлари юртимиз қиёфасини янгиллаш, ҳаётимизни янада обод ва фаровон этишда яққол акс этаётир.

Бунёдкорлигимиз халқ фаровонлигига хизмат қилади

Президентимиз Ўзбекистон қурувчиларига йўллаган байрам табриғида “Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жамияти мутахассис-қурувчилари томонидан бунёд этилган йирик лойиҳаларни бирма-бир тилга олиб ўтгани, эътироф этгани ҳар биримизнинг қалбимизни ғурурга тўлдириб, Ватанга бўлган юксак муҳаббатимизни, касбга, ишга фидойилигимизни янада оширди. Президентимиз халқимизнинг фаровон ҳаётини таъминлашга қўшаётган камтарона ҳиссамизни юксак баҳолади.

Сўнгги 3-4 йил давомида темирйўлчиларга ишониб топширилган йирик бунёдкорлик лойиҳалари ўз вақтида бажарилмоқда. Соҳада ўз касбининг моҳир муҳандис ва мутахассисларининг мавжудлиги, замонавий техникалар билан етарли даражада таъминлангани ҳар қандай мураккаб қурилиш ишларини сифатли ва белгиланган муддатда бажариш имконини берапти.

Хусусан, жорий йилда “Қўприк-қурилиш трести” унитар корхонаси томонидан Тошкент шаҳрида янги 52,1 километрлик ер усти халқа метро линиясининг Дўстлик — Қўйлик йўналиши қурилиши муваффақиятли аяқланди. Унинг қарийб 11 километрда 7 та бекат қурилди. Хали Марказий Осиёда бундай кенг қўламли лойиҳа амалга оширилмаган. Ушбу лойиҳа қурилишида 3 мингдан ортиқ малакали ишчи-ҳодим меҳнат қилди. Мингдан ортиқ махсус техникadan фойдаланилди.

Биз қурилишда фойдаланилган махсуслотнинг аксарият қисmini чет элдан олмадик, улар ўзимизники, Ўзбекистонники.

Тошкент метрополитенининг яна бир янги — Сергели — Олмазор йўналишида ҳам ер усти метро линиясида қурилиш ишлари қизғин давом эттирилмоқда. Белгиланган лойиҳага асосан, умумий узунлиги 6,94 километрли ушбу йўналиш “Чоштепа”, “Тошкент халқа йўли”, “Сергели”, “Афросиёб”, “Қўприк” ва “Чинор” бекатларидан иборат бўлади. Қурилиш-монтаж жараёнларида 300 та замонавий техника ва механизмдан умумий

фойдаланилмоқда. Ўтган вақт давомида мавжуд 6 бекатнинг 5 таси ва уларнинг ораллиғидаги таянч устунлар учун пойдевор қуйиш ишлари Германия технологияси асосида бургилаш услубида амалга оширилиб, эстакада таянч устунлари тўлиқ ўрнатиб чиқилди. Уларнинг орасига 26 метрли балкалар сифатли ва мустаҳкам монтаж қилинмоқда. Ушбу устунлар ҳар бирининг оғирлиги ўртача 54 тонна. Табиийки, уларни кўтариш ва монтаж қилиш ишлари осон эмас, бироқ тажрибали қурувчиларимизнинг малакаси ва хоридан келтирилган замонавий техникалар ёрдамида бу ишлар ҳавфсиз ва сифатли амалга оширилмоқда.

Сергели йўналишининг “Чоштепа” бекати Чилонзор йўналишидаги “Олмазор” ер ости бекати билан боғланади. Айни пайтда “Тошкент халқа йўли” бекатидан “Афросиёб” бекатига қадар қарийб 5 минг 200 метрга яқин рельслар ётқизилди. Тошкент метрополитенининг бунёдкорлик ишлари тўлиқ тугатилди. 2016 йилнинг декабрь ойида “Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жамияти томонидан ушбу йўналишнинг “Юнусобод” ва “Туркистон” бекатларигача бўлган узунлиги 2,9 километрдан иборат битказилма қолган худудида бунёдкорлик ишлари бошлаб юборилган эди.

Қурувчи мутахассислар томонидан ер ости туннель қисmini ўнг ва чап йўналиш бўйича бургилаш ишлари тўлиқ бажарилиб, “Шахрисот” бекатига уланди. Объектдаги “Туркистон” ва “Юнусобод” метро бекатларида қурилиш-монтаж ва пардозлаш ишлари ҳам якунига етди ҳамда бекатларнинг 4 томонли пидедалар ўтиш ўйлаклари тўлиқ қуриб битказилди.

Темир йўл тизими мутахассислари улкан йўл ўтказгич ва кўприкларни қуришда ҳам катта тажрибага эга. Шу боис, ҳукуматимиз томонидан пойтахтимизнинг Яшнобод туманидаги энг катта чорраҳалардан бири бўлган Оҳангарон ва Паркент ҳамда Махтумқули ва Шарқий аэропорт кўчаларини боғловчи

янги транспорт ечими қурилиши ҳам “Кўприкқурилиш трести” унитар корхонаси жамоасига ишониб топширилди. Қурувчилар ушбу лойиҳани 2018 йилнинг май ойида бошлаб, жорий йилнинг март ойида уч поғонали транспорт ечими қурилиб битказилди.

Ҳал шундаки, мазкур лойиҳа мамлакатимиздаги дастлабки уч поғонали транспорт ечими ҳисобланади. Яна бир эътиборли жиҳати шуки, унинг атрофида бирорта ҳам светофор йўқ. Бу эса автомобилларнинг барча йўналишда тўхтовсиз ҳаракатини давом эттиришини таъминлаб, тирбандликларнинг олдини олмақда.

Сергели туманининг Қўпчоқ кўчасидаги Тошкент — Ангрэн темир йўл линияси устидан ўтган транспорт ечимида ҳам қурилиш ишлари якунига етмоқда. Мазкур объект ҳам яқин орада фойдаланишга топширилиши режалаштирилган.

Ўзбекистон темирйўлчилари жорий йилнинг 27-28 апрель қурилиши Бухоро вилоятининг Олот ва Қорақўл туманларида содир бўлган кучли шомол оқибатида инфраструктура объектлари, кучли зарар етган аҳоли хонадонларини таъмирлаб беришга катта ҳисса қўшди. Улар томонидан табиий офатдан зарар кўрган жами уч юзга яқин

хонадон, 10 та мактаб, 3 та қишлоқ врачлик пункти ҳамда 2 та мактабгача таълим муассасаси тўлиқ таъмирлаб берилди.

Тошкент шаҳрининг Олмазор туманидаги Галаба боғи қурилишида ҳам темирйўлчиларнинг муносиб иштироки бор.

Ўзбекистонда коронавирус пандемияси тарқалишининг олдини олиш ва уни самарали дavoлаш чораларини кучайтириш мақсадида пойтахтимиз ва вилоятларда карантин майдонлари, шифохоналар бунёд этилди. Қурувчи темирйўлчилар ҳам Тошкент вилоятининг Зангиота туманида коронавирусга чалинганларни davoлаш учун 4 минг ўринли кўп тармоқли шифохонанинг 2 минг ўринли блокларини қуриб берди. Бу ишда соҳанинг энг тажрибали 4000 нафарга яқин қурувчиси меҳнат қилди.

Темирйўлчилар тармоқда ва республика миқёсида амалга оширилган бунёдкорлик ишлари, аввало, Ватанимиз тараққиёти, халқимиз фаровонлигига хизмат қилаётгани билан аҳамиятли эканини яхши тушунадиган масъулиятли темир англаган ҳолда зиммаларидаги вазифаларни бундан буюн ҳам ўз муддатида ва сифатли бажаришда бор билим ва тажрибаларини ишга солади.

Олимжон ХУДОЙНАЗАРОВ,
Қашқадарё вилояти қурилиш
бош бошқармаси бошлиғи:

— Бугунги синовли кунлар, оғир пандемия шароитига қарамай, мазкур сана одатдагидек кўтаринки руҳда нишонлангани, айниқса, Президентимизнинг байрам муносабати билан барча қурувчиларга йўллаган самимий табриғи ушбу машаққатли соҳада меҳнат қилаётган

Азизбек ҚОСИМОВ,
Андижон вилояти
бош архитектори:

— Давлатимиз раҳбарининг қурилиш соҳасида меҳнат қилаётган инсонларга йўллаган табриғини ўқиб, ўз касбимдан гуруралини билан баробарида мамлакатимиз, хусусан, Андижон вилоятида амалга оширилган қурилиш ишларини бирма-бир кўз олдимдан ўтказдим. Пандемия шароитига қарамай, бугун барча қурувчилар бир тану бир жон бўлиб, юртимиз

ҳар бир инсонни ўзгача руҳлантирди, жуда гурурландик. Давлатимиз раҳбари мамлакатимизнинг турли бурчакларида амалга оширилаётган бунёдкорлик ишларида фаолият кўрсатаётган қурувчилар меҳнатига юқори баҳо беради.

Бугун республикаимиз улкан қурилиш майдонига айланди. Охириги ун йилликларда бундай кенг қўламли қурилиш ишлари олиб борилмаган. Шаҳар ва қишлоқ аҳоли пунктларининг қиёфаси тубдан ўзгариб, замонавий қўрилишга эга бўлиб бормоқда. Кўп қаватли бинолар барпо этилиб, йирик завод ва ишлаб чиқариш корхоналари ишга тушириляпти. Тошкент шаҳри ҳамда барча вилоятлар марказларидан тортиб энг чекка қишлоқларгача таниб бўлмас даражада ўзгариб, одамни ҳайратга соладиган қиёфа касб этмоқда. Бу ишларда, албатта, қурувчиларнинг меҳнати катта эканини эътироф этишимиз жоиз.

Қашқадарё вилоятида ҳам сўнгги йилларда кенг қўламли

қурилишлар бир дақиқа бўлса-ди, тингани йўқ. Янги инновацион усуллар ва замонавий қурилиш материалларини қўллаган ҳолда, Қарши шаҳридаги “Наво” маҳалласида 16 қаватли уй-жойлар қад кўтармоқда. 20 та қишлоқда 4 қаватли 45 та турар жой (жами 1080 хонадон) бунёд этиляпти. 31 та мактаб, 25 та мактабгача таълим муассасаси, 3 та спорт ва 3 та олий таълим объекти ҳамда 17 та соғлиқни сақлаш иншоотида қурилиш-таъмирлаш ишлари давом этмоқда. Президент мактабининг қурилиши эса режадан олдинда кетмоқда.

Айни пайтда вилоятда юздан ортиқ лойиҳалаш ҳамда 396 та пудрат қурилиш ташкилоти фаолият юритапти. 41 мингдан зиёд одам қурилиш соҳасида банд. Бу инсонларнинг ҳар бири юрт ободлиги, шаҳарларимиз ривожига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Зеро, мана шу касб эгалари сифатида барчамиз юртимиздаги кенг бунёдкорлик ишларида фаол бўлишга ҳамиша тайёرمىз.

фаровонлиги йўлида қўлни-қўлга бериб меҳнат қилмоқда. Айниқса, ўтган ойларида Сирдарё вилояти Сардоба тумани ҳамда Бухоро вилоятидаги юз берган офатлардан жабрланган инсонларнинг бошпаналарини тиклаш, янги уйлар қуриш учун республикадаги барча қурувчилар жалпслашиб, қийин аҳволда қолган юртдошларимизга камарбаста бўлганини ҳар қанча фахр билан тилга олсак арзийди. Хусусан, Сардобадаги 132 та аҳоли хонадонини жами 26 млрд. сўм маблағ вазивага капитал таъмирлаш ишларида вилоятимиз қурувчилари катта ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилди.

Шу билан бирга, вилоятимизда шаҳар ва туманлар ободлигини таъминлаш, замонавий бино-иншоотлар қуриш ишлари ҳам фаол давом этмоқда. Жумладан, жорий йилнинг шу даврига қадар Хўжаобод туманининг Иттифок массивида адирликлардаги қишлоқ ҳўжаллигида фойдаланилмай ётган 17,2 га ер майдонида лойиҳа қиймати 310 млрд. сўмлик 34 та кўп қаватли уй-жой қурилган бўлса, Андижон шаҳрининг Бобур шoҳқўчасидаги 5,6 га ер майдони-

да лойиҳа қиймати 17 млрд. сўм бўлган ахборот технологиялари ва инновацион лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш, дастурий махсуслотлар экспортини йўлга қўйишга мўлжалланган замонавий IT-парк фойдаланишга топширилди.

2020 йилнинг олти ойи якунларига кўра, вилоятда молиялаштиришнинг барча манбалари ҳисобидан 590 млрд. сўмликдан ортиқ пудрат ишлари бажарилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 120 фоиз ўсиш кайд этилди.

Ўтган қисқа давр мобайнида вилоятимизда саложият, ихтисослашган пудрат ташкилотлари шаклланди, уларнинг раҳбар ва ишчи-мутахассислари касб маҳорати ортиб борапти. Соҳа вакиллари-нинг меҳнати ўз вақтида, муносиб тақдирланаётгани уларни янада ғайрат билан ишлашга ундамоқда. Бугун Андижон вилояти аҳолисининг уй-жойга эҳтиёжи юқорилиги боис, барча худудларда қурилиш ишлари жадал давом этмоқда. Йил сўнгига қадар 5, 7, 9 ва 16 қаватдан иборат, 6 248 та хонадонни жами 118 та уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилиши режалаштирилган.

СЎХ ТУМАНИДАГИ ҲАЁТБАХШ ИСЛОҲОТЛАР

туфайли кўп йиллик орзулар ҳақиқатга айланмоқда

Табиий газ таъминоти янада яхшиланади

Тоиржон НУРОВ,
халқ депутатлари
Сўх тумани кенгаши депутати

“Сарбозорча” маҳалла фуқаролар йиғини раиси сифатида ишлаб, аҳолининг яшаш шароити ва турмуш фаровонлигига боғлиқ кўплаб муаммолар билан юзма-юз бўлганман. Айни пайтда халқ депутатлари Сўх тумани кенгаши депутати сифатида барча ҳудудларга хос муаммолардан яхши хабардорман.

Президентимизнинг 2020 йил 8 августдаги “2020-2021 йилларда Фарғона вилоятининг Сўх туманини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги тарихий қарорига кўра, туман аҳолисини узоқ йиллар қийнаб келган табиий ва суюлтирилган газ таъминоти масаласи ижобий ҳал этиладиган бўлди.

Қарор ижросини таъминлаш мақсадида туман аҳолисига суюлтирилган газни ўз вақтида ва узлуksиз етказиб бериш мақсадида барча қулайлик ҳамда имкониятларга эга

бўлган суюлтирилган газ тўлдириш мажмуаси қуриш режалаштирилди. Ҳозирги кунда мажмуа қурилиши ишлари белгиланган режа бўйича давом этмоқда.

Шунингдек, Сўх тумани ҳудудида табиий газ билан таъминланган 8 минг 536 та аҳоли хонадонига замонавий электрон газ ҳисоблагичларни ўрнатиш ҳамда автоматлаштирилган тизимга ўлаш ишлари давом этяпти. Шу мақсадда 6 та бригада тузилиб, ҳисоблагичларни ўрнатиш ишлари амалга ошириляпти. Утган қисқа фурсатда 200 дан ортиқ хо-

надонга замонавий электрон газ ҳисоблагичлар ўрнатилди.

Ўз навбатида, Сўх туманида жорий таъмирлаш белгиланган 12,9 км. табиий газ тармоғидан 8,3 км. қисмида ишлар якунига етказилди.

Сўх тумани газ таъминоти қорхонаси моддий-техника базасини яхшилаш мақсадида 3 та махсус автотранспорт воситасини ажратиш бўйича шартномалар имзоланди.

Дарҳақиқат, давлатимиз раҳбари қарори асосида туманда бошланган кенг қамровли ҳаётбахш ислохотлар Сўхнинг эртанги кун истиқболини таъминлашда муҳим дастуриямал бўлиб хизмат қилади.

Миришкор деҳқонга мадад бўлса бас

Мухсин МАВЛОНБЕКОВ,
Сўх тумани кишлққ
ҳўжалиги бўлими бошлиғи

Президентимиз қарориди кишлққ ҳўжалигини янада ривожлантириш, соҳада фойдаланилмаётган ва фойдаланишдан чиқиб кетган ерларни ўзлаштириш тумани комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирларининг манзилли дастурида алоҳида йўналиш сифатида белгиланган.

Сўхликлар азалдан миришкор деҳқонлар сифатида танилган. Ерларимиз тош-шағалли, деҳқончилик қилишга бироз ноқулай бўлса-да, ер билан тиллашнинг ҳадини биламиз. Азалдан қанду шакар, мазали ва тўйимли мева-сабзавот, полизчилик маҳсулотлари ўзимиздан ортиб, хорижий давлатларга экспорт қилинган. Бироқ кейинги йилларда кишлққ ҳўжалиги соҳасини замон талаблари асосида ривожлантиришга, шу жумладан, уруғчиликни ва етиштирилган маҳсулотларни қайта ишлашга эътиборнинг сусайгани, қолаверса, туман-

нинг анклав ҳудудда жойлашгани ички ва ташқи бозорларни туман деҳқончилиги маҳсулотлари билан тўлдириш имкониятини маълум маънода оқсатиб қўйди.

Сўхнинг табиати, иқлим шароити сифатли кишлққ ҳўжалиги маҳсулотлари ва уларнинг янги навлари уруғларини етиштиришга жуда қулай, бу ерда авваллари илгор тажриба мактаби яратилган эди. Картошка, қанд лавлаги, пивз, сабзи каби сабзавот ва полиз экинларининг уруғлари республикамизнинг барча вилоятлари, Марказий Осиё ва МДҲ давлатларига экспорт қилинган. Айниқса, Сўх картошкисига талаб юқори бўлган. Афсуски, кейинчалик миришкор деҳқонлар тажрибаси ўрганилмай қолди, серҳосил, маҳаллий шароитга мос навлар яратиш бўйича илмий-амалий ҳамкорлик йўқолиб кетди, натижада ҳозир фермер ва деҳқон ҳўжаликлари, томорқа ер эгалари эски уруғлардан фойдаланмоқда ёки валюта ҳисобига хориждан уруғ олиб келишга мажбур бўляпти.

Президентимизнинг тарихий қарориди Сўхда картошка уруғчилигини тиклаш, бу борада

тажриба марказини ташкил этиш, унинг моддий-техник базасини шакллантириш, олимлар ва ҳаётий тажрибага эга миришкор деҳқонлар ҳамкорлигини йўлга қўйиш каби долзарб масалаларнинг ечимини топгани билан аҳамиятлидир. Чунки бу борада инновация, илмий ишланмалар деярли йўқ эди, шунчаки ҳаётий тажрибалар асосида кишлққ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштириляётганди. Ваҳоланки, туманда ҳам, вилоятда ҳам тажрибали деҳқонлар, соҳа мутахассислари етарли, Фарғона давлат университетиди кишлққ ҳўжалиги соҳасига итисослашган йўналишлар мавжуд, илмий салоҳияти юқори профессор-ўқитувчилар кам эмас.

Шунингдек, тумани комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш мақсадида келиб чиқиб, аҳолига, хусусан, ёшларга кишлққ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштириш учун 20 сотихдан ер ажратиб бериляётгани ва уларга 2 миллион 200 минг сўмдан бегараз ёрдам қўрсатилляётгани каттаю кичикни беҳад шод этди. Сўхликлар давлатимиз раҳбарининг чексиз ғамхўрлигига жавобан астойдил энг шимарди.

Аҳоли ичимлик сув билан таъминланади

Азизбек ЖўРАЕВ,
Фарғона вилояти уй- жой коммунал
хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи

Сўх туманида 27 та маҳалла фуқаролар йиғини бўлиб, 76 фойзи марказлашган ичимлик сув билан таъминланган.

Утган йилда “Обод кишлққ” дастури доирасида “Хушёр”, “Газнов”, “Мулгон” маҳалла фуқаролар йиғинларида 6,1 километр ичимлик сув тармоқлари тортилди. “Фарғона сув таъминоти” масъулияти чекланган жамиятининг ўз маблағлари ҳисобидан 3 та ичимлик сув насосини ўрнатиш ва 8,8 километр ичимлик сув тармоқлари тортиш ишлари амалга оширилди.

Давлатимиз раҳбари топиригига асосан тузилган ишчи гуруҳ томонидан ҳар бир масаллада ўрганишлар ўтказилди, аҳоли мурожаатлари кўриб чиқилди. Ҳозирга қадар ҳудудларда 20,2 километрдан зиёд ичимлик сув тармоқлари тортилди. “Соҳибкор” маҳалла фуқаролар йиғинидаги “Суюнчи”, “Себзор” маҳалласидаги Мармартшо кўча-

сида бу борадаги қурилиш-монтаж ишлари давом эттирилмоқда. “Чашма” маҳалласидаги Кўхзор кўчасига 2,6 километр ичимлик сув тармоғи, “Чумоқча” маҳалласида янги таъмирланган тик қудуқ ишга туширилди. “Хушёр” маҳалласида ҳам сув насоси замонавийсига алмаштирилди, эндиликда обихаётдан 300 та хонадон фойдаланиш бахтига муяссар бўлди. Шунингдек, 13, 14-умумтаълим мактаблари ва маҳаллада жойлашган туман юкүмли касалликлар шифонаси ичимлик сув билан таъминланди. “Зангит” маҳалласида янги тик сугориш қудуғи қурилиши охирига етказилиб, фойдаланишга топширилди. 110 метр чуқурликдан сув тортиш кучига эга бўлган бу иншоот “Зилха-А” масъулияти чекланган жамияти томонидан бунёд этилди. Эндиликда обихаётдан 103 та хонадон фойдаланмоқда, ҳудуддаги 20 гектар ер майдони сугориладиган бўлди. Лойиҳанинг умумий қиймати 346 миллион сўмни ташкил этади.

Ҳазрати Али номидаги маҳалла фуқаролар йиғинида жойлашган Зармиён кўчасида яшайдиган аҳолини салкам 30 йилдан

буён сув танқислиги муаммоси қийнаб келлятган эди. Ҳозирги кунда муаммо ҳал қилиниб, бу ерда тик қудуқ қазииш ишлари бошлаб юборилди. Бунинг учун 291 миллион сўм маблағ ажратилган. Маҳалладаги 180 та оила тоза ичимлик сув билан таъминланади.

Давлатимиз раҳбарининг қарориди ҳам бу борадаги муаммоларнинг ечимига муҳим эътибор қаратилган. Хусусан, “Офтобур”, “Тул”, “Хушёр”, “Қақир”, “Қарир-себзор”, “Равон”, “Сариканда”, “Янгиарик”, “Навобод”, “Ленбург”, “Қалача”, “Газнов”, “Чашма”, “Сўх”, “Демурсанд”, “Шарқобод” ва Ҳазрати Али номидаги маҳалла фуқаролар йиғинларида яшовчи аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш мақсадида 108,5 миллиард сўм маблағга 274 километр ичимлик сув тармоғи тортилди. 30 та ичимлик сув иншоотини қуриш ва реконструкция қилиш, 9 та сув қудуғи қазииш, 7 та ичимлик сув ҳавзасини қуриш каби ишлар режалаштирилган. Бунинг натижасида Сўх туманида истиқомат қилувчи 59 минг аҳоли тоза ичимлик сув билан таъминланади.

Йўл равон — манзил обод

Ҳабиб МИРЗАЕВ,
Сўх тумани автомобиль йўллар бўлими бошлиғи

Ота-боболаримизнинг йўлнингиз равон бўлсин, дея алқаб дуо қилиши бекиз эмас. Аҳоли турмуш тарзи, фаровончилигини ошириш, узоғини яқин, оғирини энгил қилишда йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация тармоқларининг алоҳида ўрни бор.

Шу кунга қадар туманининг “Сариканда”, “Қақир”, “Лембург”, “Девайрон”, “Навобод” маҳаллаларида умумий узунлиги 12 минг метр бўлган тупроқ қопламали йўлларга шағал, “Чашма”, “Шарқобод”, “Янгиарик”, “Офтобур”, “Гулистон” маҳаллаларидаги 12 минг метрдан ортиқ йўлларга цемент-бетон қопламалари ётқизилди. Шунингдек, Риш-

тон-Сўх, Тул-Газнов йўналишлари, “Хушёр”, “Девайрон”, “Сариканда” маҳаллаларидаги 5 минг метрдан ортиқ йўллар асфальт қилинди. Президентимизнинг 2020 йил 8 августда қабул қилинган “2020-2021 йилларда Фарғона вилоятининг Сўх туманини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори халқ фаровонлиги, эл ободлиги йўлида амалга ошириляётган ушбу эзгу ишларни янада ривожлантиришда муҳим асос бўлди.

Эндиликда туманда бундай бунёдкорлик ишлари изчил давом эттирилиб, 2020-2021 йиллар

давомида 160 километр шағал - қоплама йўлларга цемент-бетон ётқизилди, 106 километр тупроқ йўллар шағалланади, пивдларлар учун 40 километр замонавий цемент-бетон йўлақлар қурилади.

Шу билан бирга, сўхликлар ижтимоий-иқтисодий, маданий, маънавий ҳаётида алоҳида аҳамиятга эга бўлган автомобиль қатновини яхшилаш борасида ҳам иш олиб борилямоқда. Яқин кунларда Риштон туманидан Сўх туманига Риштон — Равон йўналиши орқали автобуслар қатнови амалга оширилади. Айни кунда Фарғона вилоят ҳокими та-шаббуси билан мазкур автомобиль йўлида транспорт ҳаракати қатнови билан боғлиқ зарурий ишлар поёнига етказилди.

Сўх туманига кичик авиация қатновини йўлга қўйиш юзасидан

қўшни республика мутасаддилари билан олиб бориляётган амалий ҳамкорлик ҳам сўхликларнинг кўнгил тубидаги орзуларининг ижобати бўлди, десам муболага бўлмайди. Айни кунда Сўх ҳамда Фарғона шаҳрида самолёт ва вертолёт учиб-қўниш майдонлари барпо этилмоқда. Йўловчилар учун йўл чипталарига алоҳида чегирма ва имтиёзлар жорий қилингани жуда катта имконият.

Бундай кўлами кенг эзгу ишлар ҳақида ҳар қанча гапирсак, фахрлансак оз. Бу ишлар, яратиб берилган имконият ва имтиёзлар сўхликлар кўнглини тоғдек кўтарди, халқимизнинг ҳаётига янги маъномазумун киритди. Табиийки, бу янгиликлар яқин келажакда ўз самарасини беради, туманимиз турли соҳаларда катта ютуқларга эришиб, мамлакатимиз тараққиётида ўз ўрнини кенг намоён этади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2020-2021 йилларда Фарғона вилоятининг Сўх туманини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди.

2020 йил 1 августдан 2021 йил 31 июлга қадар:

✓ алкоголь маҳсулотлари билан чакана савдо қилиш ҳуқуқини берадиган рухсат гувоҳномасини олиш учун йиғим тўлашдан озод қилинади.

✓ яқка тадбиркорлар учун жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи амалдаги қатъий белгиланган солиқ ставкасининг 50 фоизи миқдориди белгиланади;

✓ тадбиркорларнинг бизнес лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида кредит фойз ставкасининг 10 фоизли пунктидан юқори бўлган қисми, бироқ Марказий банк асосий ставкасининг 1,75 бараваридан ошмаган миқдори компенсация қилинади.

✓ Қарорга кўра, Сўх тумани аҳолисига янги уй- жой қуришлари учун ипотека кредитлари ажратилади.

✓ Сўх туманида жойлашган тиббиёт муассасалари шифокорларининг лавозим маошларига соҳадаги иш стажининг биринчи 3 йили учун тариф ставкасига нисбатан 40 % ва ҳар бир кейинги 2 йил учун тариф ставкасига нисбатан 15 % миқдорда, устаманинг энг кўп миқдори 100 % ўрнатади.

✓ Шунингдек, Сўх туманида самолёт ва вертолётлар учун учиб- қўниш майдончалари ташкил этилади.

✓ Сўх тумани аҳолиси учун Фарғона вилоятининг Ёзёвон, Қўштепа, Бағдод, Риштон ва Бувайда туманлари ҳудудида деҳқончилик қилиш учун экин ер майдони ва ипотека кредитлари асосида квартиралар ажратилади.

Қарорга мувофиқ,

✓ Фарғона вилоятининг Сўх туманида тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш ва иқтисодиёт тармоқларининг узлуksиз ишлашини таъминлаш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида:

✓ 2020 йилда жисмоний шахслар ер солиғи ва мол-мулк солиғини тўлашдан озод этилади;

Халқаро анжуман

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ БЎЙИЧА САМАРҚАНД ФОРУМИ: Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенция лойиҳаси муҳокамада

— Маълумотларга кўра, Самарқанд форумида БМТ ва унинг ихтисослашган муассасалари, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги, Европа Кенгаши каби қатор халқаро ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон ва ўн бешдан зиёд хорижий мамлакатдан етти юз элликдан ортиқ иштирокчи қатнашиши кутилмоқда. Ҳўш, ушбу нуфузли форумнинг асосий мақсади нимадан иборат?

— БМТ Бош қотиби қақирғига жавобан, Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан бу йилги Инсон ҳуқуқлари бўйича Самарқанд форуми “БМТ 75 ёшда: келажакка нигоҳ” дастури доирасида бевосита ёшлар масаласига бағишлаб ўтказилмоқда.

Бугун дунёда ёшлар мисли қўрилмаган даражада кўпчилики — 2 миллиарддан зиёдни ташкил қилмоқда. Бу кўплай мамлакатларда, жумладан, Ўзбекистонда ҳам аҳолининг ўсиб борадиган қатта қисмини ёшлар ташкил қилмоқда, дегани. Ҳозирги пандемия шароитида бундай нуфузли форумнинг ўтказилиши нафақат Ўзбекистон, балки жаҳон таърибидасида ҳам қатта аниқлик. Ушбу форум илк бор онлайн тарзда ёшларга мос ахборот технологияларини қўллаган ҳолда ўтказилмоқда.

Тадбирда БМТ ва унинг бутун дунёдаги тузилмалари ҳамда бошқа халқаро ташкилотлардан 13 та олий даражадаги вакил, 40 дан зиёд халқаро ва хорижий, 10 дан ортиқ миллий маърузачи иштирок этаётганида ҳамда форумнинг ер юзидagi ёшларнинг ҳаётини яхшилаш учун глобал ҳамкорликнинг турли баҳаларидаги муаммоларини аниқлаб, уларнинг ечимини топишга ҳизмат қилишида ўзига хос раъсий маъно бор.

Самарқанд форумида Ўзбекистон ёшлари, жумладан, 14 та худуддан Ёшлар парламентлари аъзолари, фаол ёшлар етакчилари ва ёшлар ташкилотлари вакиллари, ўндан ортиқ олий ўқув юрти ёш олимлари ва профессор-ўқитувчилари ҳам фаол иштирок этмоқда.

— Нима учун асосий мавзу сифатида ёшлар ҳуқуқлари танланди? Ҳозирги жаҳонда ёшларнинг тутган ўрни қандай?

— Бугунги кунда ёш шахс бўлиш бу қатта бойликдир. Зеро, ёш аҳоли қатта ишчи кучи, салоҳият ва имкониятлар қалити, демократ. Гёте “Дунё олдинга бораётган бўлса-да, ёшларга ҳар сафар янгидан бошлашга тўғри келади”, деб қайд этган эди. Шу боис, навқирон дийбат кизларимизга келажакимизни ҳаракатлантирувчи асосий шиоқаткор куч сифатида қарашимиз лозим. Ёшлар салоҳияти мамлакат иқтисодиётига ва жаҳият ривожига қатта

ҳисса қўшади, агар улар тўғри парвариш қилинса, барқарор ривожланишнинг катализаторига айланади.

Самарқанд форуми доирасида Президентимизнинг 2017 йил 19 сентябрда БМТ Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида илгари сурган муҳим бир ташаббуси асосида ишлаб чиқилган Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенция лойиҳасининг ҳам навабатидаги муҳокамаси режалаштирилган. Шунингдек, ёшлар ҳуқуқлари ва барқарор ривожланиш мақсадлари орасидаги боғлиқлик, ёшларнинг инсон ҳуқуқлари борасидаги билими ва ҳуқуқий онгини ошириш, 2030 йилгача янада хавфсизроқ келажакни қуриш, тинчлик ва оқсоишталани таъминлашда ёшларнинг роли ва аҳамиятини кучайтириш масалалари ҳам атрофича муҳокама қилинади.

Бир сўз билан айтганда, ёшлар нафақат келажакимиз бунёдкорлари, балки ҳозирги кунимиз, ислохотларимизнинг ҳал қилувчи кучи ҳамдир. Агар биз барқарор ривожланишга эришмоқчи бўлсак, ёшларнинг жаҳиятимиздаги ўрни ва мавқеини ҳар томонлама кучайтиришимиз зарур.

— Форумда қандай долзарб масалалар муҳокама этилади?

— Ёшларнинг ҳуқуқлари ва салоҳияти тинчликсевар ва демократик жаҳият барпо этишда муҳим аҳамият касб этишини ҳисобга олган ҳолда, Самарқанд форуми айнан “Ёшлар — 2020: глобал бирдамлик, барқарор ривожланиш ва инсон ҳуқуқлари” деб номланди. Форум давомида биз инсон ҳуқуқлари соҳасида ёшлар билан боғлиқ қандай муаммолар мавжудлигини аниқлашга ва уларни ҳал этишнинг энг мақбул йўллари белгиланга ҳаракат қиламиз.

Масалан, бугун дунё миқёсида ёшлар орасида ишсизлик даражаси анча юқори. Ёшлар иш топса ҳам, одатда, қатталарга қараганда анча мураккаб шароитларда ва кўпинча тенг иш учун тенг ҳақ тўпламадан меҳнат қилади. Бундан ташқари, 263 миллион бола ва ўсимир мактаб таълимидан маҳрум. Бу эса таълим ва малака етишмаслиги туфайли меҳнат бозорида ўтишни қийинлаштиради.

Хусусан, БМТ тузилмалари томонидан тайёрланган “Ёшлар ҳолати” ҳисоботида кўра, ёшларнинг сиёсий институтлардаги иштироки етарли эмас. Масалан, дунёда ёшларнинг сиёсий ҳаётда иштирок этиш индекси ўртача 5,68 балл (энг юқори балл — 10) бўлган ҳолда ушбу кўрсаткич ривожланган мамлакатларда 8,75 ва Ислон ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатларда 4,38 баллни ташкил этади. Дунё бўйлаб 30 ёшга тўлмаган ёшлар нуфуси ўта юқориликка қарамай, кўпгина мамлакатларда уларнинг парламент аъзолари сонидаги улуши 2 фоизни ҳам ташкил этмайди.

Янгиланаётган Ўзбекистонимизнинг давлат ёшлар сиёсатини тубдан қайта кўриб чиқиш, ёш авлодни иқтимоий, сиёсий, иқтисодий ва ҳуқуқий ислохотларга кенг жалб этиш, уларга мамлакатимизнинг бугуни ва эртанги кун билан боғлиқ ўта муҳим вазифалар ижросини ишончи

топириш борасидаги таърибаси дунё ҳамжаҳияти томонидан кенг эътироф этилмоқда. Хусусан, бугун парламентимиз куйи палатасининг 6 фоизини, маҳаллий кенгашлар депутатларининг 10 фоизини айнан ёшлар ташкил этмоқда. Парламент палаталари ҳузурда Ёшлар парламентлари иш бошлади.

Форум иштирокчилари мамлакатимизнинг ушбу соҳадаги таърибасига қатта қизиқиш билдирмоқда. Кўриб чиқилган вазифалар орасида ёшлар ҳуқуқларини ҳимоялашнинг давлат сиёсати даражасига кўтаришнинг йўллари ва усулларида доир тақлифлар ишлаб чиқиш масаласи ҳам бор. Бундай муҳим чора ёш авлодга ҳаётнинг барча соҳаларини ривожлантириш, барқарор тараққиётни таъминлашга ҳисса қўиши учун имкониятлар яратишга ишончимиз комил.

Жумладан, БМТнинг Барқарор ривожланиш мақсадларига эришиш бугунги ва эртанги ёшларга бевосита боғлиқ. Айниқса, 1-мақсад (ўта қашоқликка барҳам бериш), 4-мақсад (сифатли таълим), 5-мақсад (гендер тенглиги), 8-мақсад (муносиб иш ўринлари яратиш ва иқти-

содий ўсиш), 10-мақсад (тенгсизликни қайтариш) ва 16-мақсад (тинчлик ва адолат, одил судловнинг ҳаммага бирдек очилиши) ёшлар ҳуқуқ ва маффаатларини рўёбга чиқаришга қаратилган. Шунинг учун ёшларнинг ҳуқуқларига қўмқлашиш ва уларни ҳимоя қилиш масаласи бундан кейин кўтарилиб кетгани учун нима қилишимиз керак? Тадбирда муҳокамаляримиз айни шу муаммолар ечимига қаратилди.

— Президентимизнинг Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенцияни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш борасидаги ташаббусининг ҳаётга татбиқ этилиши ҳусусида бироз кенгроқ тўхталиб ўтсангиз. У халқаро ҳамжаҳият томонидан қандай қабул қилинмоқда? Ушбу конвенциянинг қабул қилиниши зарурати нимадан иборат?

— Конвенция лойиҳасини ишлаб чиқишда бугунги кунда БМТ ва у билан боғлиқ халқаро тузилмалар (Халқаро меҳнат ташкилоти, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, Парламентлараро иттифоқ ва бошқалар) томонидан ёшлар ва ёшлар сиёсатида оид 30 дан ортиқ универсал ҳамда минтақавий ташкилот (Африка Иттифоқи, Америка давлатлари ташкилоти, Европа Кенгаши, Ислон ҳамкорлик ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ва бошқалар) доирасида 20 дан зиёд халқаро ҳужжат эътиборга олинди.

Жумладан, БМТ Прага декларациясида инсониятни ривожлантиришда ёшларнинг муҳим роли қайд этилди. 1996 йил 13 мартда БМТ Бош Ассамблеясининг 50/81-резолюцияси билан 2000 йилгача бўлган даврда Ёшларга оид умумжаҳон ҳаракатлар дастури тасдиқланди. Унда, хусусан, ёшлар ҳуқуқларига оид олтига асосий соҳа аниқланди. Булар муносиб яшаш ҳуқуқи (ёшлар жаҳиятда ва ўз юртида муносиб яшашлари керак), ўз фикрларини билдириш ҳуқуқи(ёшларга ўз интилишларини, гоъларини, умидларини ва

муаммоларини ифода этиш имконияти берилиши керак), яхши таълим олиш ҳуқуқи(ёшлар ўз ватанида сифатли таълим олиши, тегишли стипендияларни, айниқса, университет даражасида тақдим этиш), соғлиқ ҳуқуқи(келажак авлодлар ёшлар соғлиғига гамхўрлик қилиш учун замонавий тиббий марказлардан фойдаланишлари керак), муносиб касбга бўлган ҳуқуқ(битирувчиларнинг давлат ёки хусусий секторда ишлашини таъминлаш ёки ўрта ва кичик бизнесни ташкил этиш учун ёш тадбиркорларга кредит бериш), ривожланиш ҳуқуқи (ёшларга ўз мамлакатининг жаҳиятларини турли йўналишларда, жумладан, сиёсий партияларда иштирок этиш ва ушбу партияларда раҳбарлик лавозимларига эга бўлиш, ёшларни қарор қабул қилишда иштирокчини таъминлаш)дир.

2001 йилда Жаҳон ёшлар стратегияси уларнинг дунё тараққиётидаги ролига эътибор қаратди. БМТ Хавфсизлик кенгашининг ёшлар, тинчлик ва хавфсизлик бўйича иккита, яъни 2250 (2015 йил) ва 2419-резолюциялари (2018 йил) халқаро тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш ҳамда қўллаб-қувватлашда ёшларнинг ролини очиб беради. БМТнинг “Ёшлар — 2030” ёшлар стратегияси, Ёшлар сиёсати ва дастурлари тўғрисидаги “Лиссабон+21” декларацияси ёшлар ҳуқуқлари ва қонуний маффаатларини ҳимоя қилиш ва амалга оширишда қўшимча имконият яратди.

Минтақавий даражада Араб ёшлар декларацияси (аёлларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини кенгайтириш, ёшларни иқтимоий-сиёсий ва иқтимоий-иқтисодий ҳаётга

кенгроқ жалб қилиш), Аҳоли ва ривожланиш бўйича Работ декларацияси (ёшларга нисбатан адолатли иқтимоий сиёсат учун ресурсларни тақсимлашни яхшилаш), Африка ёшлар стратегияси (ёшлар тараққиётини таъминлашга қаратилган сиёсий вазиятни яхшилаш), Ислон ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатларда ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги Тошкент декларацияси каби қатор ўта муҳим халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинган.

— Конвенция қабул қилинишининг долзарблиги нимадан иборат?

— Соҳада ўз ечимини қутаётган ва муаммолар масалалар ҳам мавжуд. Булар, биринчидан, дунё миқёсида бугунги кунга қадар ёшларнинг аниқ ҳуқуқларини белгилашда доир бирорта алоҳида ҳужжат ёки восита мавжуд эмас, ёшларга оид сиёсат соҳасида давлатларнинг халқаро мажбуриятлари аниқ белгиланб берилмаган. Хусусан, ёшларнинг ҳозирги авлоди дунё тарихи бўйича олиб қараганда энг кўп сонлиси ҳисобланади, аммо уларнинг жаҳият ва давлат ҳаётида фаол иштирок этишини таъминлашга етарли эътибор қаратилмапти. Ёшларнинг барча ҳуқуқлари, жумладан, барча иқтисодий, иқтимоий, маданий, фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлари ҳурмат қилиниши, ҳимояланиши ва амалга ошишини таъминлаш чораларини келгусида янада мустаҳкамлаш зарур.

Иккинчидан, ёш авлод иқтимоий субъект сифатида давлат ва жаҳиятнинг ҳар томонлама — ёшларни ривожлантиришга йўналтирилган муайян ресурсларни ажратиш, давлат ёшлар сиёсатининг инсон ҳуқуқлари билан боғлиқ замонавий инфратузилмасини яратиш каби қўллаб-қувватловига муҳтож. Лекин яқин ва узоқ муудатли истиқболда ёшлар ривожланиши бўйича давлатлар дастурларининг қабул қилиниши тизимли йўлга қўйилмаган.

Учинчидан, турли халқаро ҳуқуқий ҳужжатларда ёшларнинг ёш тоифаси турлича тақлин қилинган. Мисол учун,

Ишчи гуруҳ ёшларга оид юқорида эслатиб ўтилган халқаро ҳужжатлар ҳамда 50 дан ортиқ давлатнинг миллий қонучилигини чуқур ўрганиш, Барқарор ривожланиш мақсадлари, демократия ва иқтисодий соҳаларга оид турли халқаро рейтинглар ва индикаторларни инобатга олиб, Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисида халқаро конвенция лойиҳасини ишлаб чиқди.

биргина БМТ доирасида “ёшлар” атамаси Ёшлар учун умумжаҳон ҳаракатлар дастурига кўра, 15-24 ёш, БМТ Хавфсизлик кенгашининг ёшлар, тинчлик ва хавфсизлик тўғрисидаги 2250-резолюциясида 18-29 ёш, Аҳоли яшаш манзиллари бўйича БМТ дастурида эса 15-32 ёшли шахсларга нисбатан ишлатилади. Ёшларнинг Африка хартиясида “ёшлар” вақилларига 15-35 ёшли, Европа Кенгашида 15-29 ёшдаги шахслар киритилди.

Шу маънода, аҳолининг ёшлар қатлами учун ёш чегарасининг халқаро мезонларини ишлаб чиқиш ва бунин ёшлар ҳуқуқлари ҳамда уларни таъминлаш бўйича давлат мажбуриятлари ўрнатилган халқаро ҳужжатда белгилан муҳим аҳамиятга эга.

Тўртинчидан, бугунги кунда БМТнинг барқарор ривожланиш мақсадлари ҳамда БМТнинг “Ёшлар — 2030” ёшлар стратегияси ҳаётга иччил татбиқ этилмоқда. Лекин ҳамон белгиланган аниқ мақсадлар ва ўлчов кўрсаткичлари бўйича ёшларнинг ривожланиш истиқболларини намоён этувчи замонавий халқаро модель яратилмаган.

Президентимиз томонидан тақлиф этилган ташаббус — Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенциясининг қабул қилиниши бугун навқирон авлод дуч келаятган аниқ муаммоларни ҳал қилиш, соҳага оид турли халқаро ҳужжатлардаги номуаносибликларни бартараф этишда муҳим аҳамият касб этади. Шу маънода халқаро ҳамжаҳият томонидан қатта қизиқиш билан қабул қилинди.

— Конвенция лойиҳаси қандай тайёрланди?

— Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази томонидан конвенция лойиҳасини ишлаб чиқиш бўйича миллий ва халқаро, хорижий экспертлар, мутахассислар, олимлар, ёшлар ташкилотлари ва фуқаролик жаҳиятнинг бошқа институтлари вакиллари билан ташкил толган махсус ишчи гуруҳ тузилди ва унинг фаолияти тизимли равишда ташкилланган.

Ишчи гуруҳ ёшларга оид юқорида эслатиб ўтилган халқаро ҳужжатлар ҳамда 50 дан ортиқ давлатнинг миллий қонучилигини чуқур ўрганиш, Барқарор ривожланиш мақсадлари, демократия ва иқтисодий соҳаларга оид турли халқаро рейтинглар ва индикаторларни инобатга олиб, Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисида халқаро конвенция лойиҳасини ишлаб чиқди.

Конвенция лойиҳаси халқаро жамоатчилик фикр ва мулоҳазаларини ўрганиш ва инобатга олиш мақсадида марказимиз веб-сайти ҳамда бошқа махсус интернет-тармоқларда жойлаштирилди. Хусусан, ёшлар ҳуқуқлари, инсон ҳуқуқларига оид ўндан ортиқ ҳужжат ва адабиёт тайёрланди, Самарқанд форумининг расмий веб-сайтига жойлаштирилди.

Бугунги кунга қадар 40 дан зиёд халқаро форум ва экспертлар учрашувида ҳамда Швейцария, Буюк Британия ва Россияда муҳокама этилди. Форумда ушбу мамлакатлар вакилларининг маъруза билан иштирок этиши ҳам назарда тутилган. Форум учун “Демократлашти-

риш ва инсон ҳуқуқлари” журналининг махсус сони тайёрланди.

— Ушбу конвенциянинг мақсад ва вазифалари нимадан иборат?

— Ишчи гуруҳ конвенциянинг асосий мақсади сифатида дунё бўйича ёшларнинг эҳтиёжларини қондириш, ёшларнинг барча энг яхши қизиқишлари, эркинлик ва ҳуқуқлари кафолатлари ҳамда потенциални мустаҳкамлаш мақсадларида халқаро, минтақавий ва миллий даражада ҳаракатларни кучайтиришни белгиланиш тақлиф этган.

Конвенцияда ёшлар сиёсати тушунчаси турли ҳаётий соҳа ва секторлар — давлат ва хусусий сектор, нодавлат ташкилотларнинг ёшларга қаратилган фаол фаолияти сифатида кенгроқ маънони аниқлади. Шунингдек, ёшларнинг ёш хусусиятлари аниқ 18-30 ёш деб белгиланмоқда.

Конвенциянинг асосий вазифалари сифатида қуйидагиларни белгилан назарда тутилмоқда:

- ёшларга нисбатан давлат сиёсатининг мақсадлари, устуворликлари ва воситаларини белгилан, ёшларнинг ривожланиши имкониятлари ва муаммолари юзасидан давлатлар олдида турган масалаларга ва имкониятларга биргаликда жавоб излаш;

- ёшларга оид сиёсат субъектлари учун узоқ муудатли ривожланиш йўналишларини, шунингдек, ёшлар дастурлари, лойиҳалари, ёшлар жамоат бирламалари ва ёшларга оид сиёсат инфратузилмасига йўналтирилган инвестициялар кўрсаткичларини белгилан;

- инсон капиталида жадал ўсиб бораётган ёшларнинг вояга етиш даврида давлат ва жамоат хизматларидан фойдаланишни енгиллаштириш, уларнинг асосий ҳаётий қарорлар қабул қилиш қобилиятини ривожлантириш ҳисобига имкониятларини кенгайтириш;

- ёшларни жаҳиятини ўзгартирувчи фаол субъект, давлатларнинг етакчилиги ва ривожланиш драйвери, шунингдек, ижтимоийлашув объекти сифатида қараш.

— Самарқанд форуми натижаси қандай бўлади?

— Умуман, форум натижасида Самарқанд резолюциясини қабул қилиш, Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенция лойиҳасини БМТ низоми тузилмаларига ва инсон ҳуқуқлари бўйича шартномавий қўмиталарига кўриб чиқиш учун киритиш назарда тутилган.

Ишончим комилки, Самарқанд форуми очик ва амалий мунозаралар руҳида ўтади. Ундаги мунозара ва мушоҳадалар, ўз навбатида, ёшларнинг ҳуқуқлари ҳамда имкониятларини кенгайтириш, Президентимизнинг ташаббусини ҳаётга татбиқ этишга қаратилган амалий қарорлар учун замин бўлади. Бу эзгу ишлар бутунжаҳон ҳамжаҳияти даражасида ёшларнинг қонуний маффаатлари, ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишга ҳизмат қилади.

“Янги Ўзбекистон” мухбири Баҳор Хидирова сўхбатлашти.

Ғайрат МАҶИД,
Ўзбекистон ЭЗувчилар
уюшмаси раиси
ўринбосари, шоир

Ҳақиқатан заманимиз муқаддас, юртимиз алломалар юртидир. Демак, биз ҳар қанча фохр этсак арзийдиган инсонларнинг ворислари эканимизни англашимиз, билишимиз ва уларга муносиб авлод бўлишга астойдил ҳаракат қилишимиз зарур. Улар каби бўлишга интилиш эса, Соҳибқирон Амир Темур бобомиз ибораси билан айтадиган бўлсак, “миллатнинг дардларига дармон” бўлишдир, деб ўйлайман.

Истиклол йилларида ҳазрат боболаримиздан мерос бўлиб қолган тарихий обидалар таъмирланди, обод зиёратгоҳларга айлантилди. Энг қувонарлиси, бу сайёҳаракатлар изчиллик билан давом эттирилмоқда. Машҳури жаҳон муҳаддис боболаримиз Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, калом илмининг буюк намояндалари Имом Мотуридий, Абул-Мун ан-Насафий... Яна нақшбандия тарикати пири муршидлари равазларини обод этиш билан боғлиқ ишларни бир ёдга олмақнинг ўзи қийф. Шундан ҳам биламизки, бу борадаги ишлар қўлами қай даражада юксак.

Президентимизнинг вилоятларга қилган сафарларига эътибор берсангиз, ташрифи аждодларнинг муборак равазларини зиёратидан бошлайди. Бу ҳам ҳазрат боболардан мерос бўлиб келаётган ибратга молиқ фазилатдир. Тарихни билиш — ўзликни англаш дегани. Кишининг эртаси ёруғ бўлиши учун аждодлар меросини ўрганиши керак, ҳатто шарт ҳамдир. Буюк адиб Абдулла Қодирий ибораси билан айтадиган бўлсак, мозийга қараб иш тутсак, улуг хайр-баракатга соҳиб бўламиз.

Китоб туманида Хўжаликони қишлоғи бор. Бир ёни қиру адирларга туташиб кетган сўлим гўшадан хориз ва юртимизнинг турли жойларидан келган зиёратчилару сайёҳларнинг қадами узилмайдиган. Сабаби, бу ерда нақшбандия тарикатининг улуг шайхларидан бири, аҳли тарикат пешови, муршиди қомил Ҳазрати Хожажий Икканегий мақбаралари бор. Ҳазрати Хожажий “силсилаи шариф” — олтин силсиланинг йиғирма иккинчи пири муршиди сифатида маълум ва машҳурдирлар. Ҳазрат умр бўйи юрт тинчлиги, эл фаровонлиги йўлида заҳмат чекинарлар. Исом дини равнақига алоҳида хизмат қўрсатганлар. Кишиларга диннинг асослари бўлмиш Қўрьон ва ҳадисдан сабоқлар берганлар. Пири муршидининг соҳибқаромат ва олим раббоний бўлганликлари тўғрисида тарихий манбаларда маълумотлар кўп.

Мухаммад Абдуллоҳ ал-Хонийнинг “Адаб” рисоласида, жумладан, бундай сўзлар бор: “Бугдйоранг юзи нур билан мунаввар, соқоли сийрак эди. Отаси Дарвеш Мухаммад ҳазратларининг (Ҳазрати Дарвеш Мухаммад “силсилаи шариф”даги йиғирма биринчи пири муршиди ҳисобланади. — F.M.) улуг халифаси эди. Обид, зохид, соҳибқаромат ва ниҳоятда ихлосли эди. Сирларини сақлар, ўзлигига содиқ эди... Тўғма дарвеш эди. Тарби-интизомни ёқтарди. Енида бўлганлар илоҳий файзга тўларди...”

Мавлоно Хожажий насаб жиҳатидан сарвари коинот Мухаммад соллаллоху алайҳи васалламга бориб тақалади. Бу тўғрида Носириддин Ҳанафийнинг “Тухфат аз-зоирин” асаридан тўлиқ маълумот олиш мумкин.

Мозий — ҳақиқат тарозиси

Бир китобдан ўқиганим бор, унда ёзилишича, юртимиз зиёратига келган бир сайёҳ бу заминда ниҳоятда эҳтиёт бўлиб оёқ босишнинг керакки, ҳар бир қадамингда бир улугнинг қабрини босиб қўйишнинг мумкин, деган экан. Бу эътирофда муболага қўрмайман.

ОРИФЛАР СУЛТОНИ

тўғрида Носириддин Ҳанафийнинг “Тухфат аз-зоирин” асаридан тўлиқ маълумот олиш мумкин. Мазкур рисола юртимизда яшаб ўтган кўплаб авлиёлар тўғрисида ҳикоя қилади. Китоб ҳатто Мулло Мухаммад Маҳдум томонидан насх хатида кўчирилган. Кейинчалик асар Қоғонда тошбосма усулида кўп нусхада нашр этилган. “Тухфат аз-зоирин”да айтилишича, Ҳазрат зоҳир ва ботин илмларини оталари Дарвиш Мухаммаддан олганлар. Ўз оталарига сидқидилдан хизмат қилганликлари шарофатидан иршод мартабасига етганлар. Ҳазрат Икканегий ўттиз йил шайхлик маснадида турдилар. Манбаларга диққат қилинса, Ҳазратнинг улуг давлатга муассар бўлганликларини билишимиз мумкин. Бутун салотин ул зотнинг остоналарини энг улуг қаср, юксак мартабали сарой ҳисобланганлар. Шунинг бора-бариди Ҳазратдан доимо маънавий кўмак олиб турганлар. Раҳматли устоз шоир ва аллома Садриддин Салим Бухорийнинг “Нақшбандия тарикати пирлари” рисо-ласидаги фикрларга диққат қиламиз: “У (Бокимухаммадхон — F.M.) Самарқандда мустаҳкамланиб олган, Пирмуҳаммад II га бўйсунмай, мустақил ҳукмрон бўлади. Пирмуҳаммад эса Бокимухаммадга қар-ши лашкар билан келади ва бу тўқнашув Ҳазрат Икканегийнинг дуолари туфайли Бокимухаммад фойдасига ҳал бўлади... Бу тарихий жанг Самарқанд яқинидаги Боғишомол мавзеида 1600 йилда бўлиб ўтган эди. Мавлоно Икканегий ўз маънавий пири Хожа Аҳрор Валий сингари мамлакатнинг сиёсий-иқтисодий ҳаётида фаол иштирок этган. Хожа Аҳрор Ҳазратлари сўнгги Темурийларнинг бир-бир-лари билан келишувга, муросага даъват этган бўлсалар, Ҳазрат Икканегий Аштархонийларга йўл-йўриқ қўрсатдилар, уларни инсоф диёнатга чақирдилар. Ҳазрат дуосидан фазилат бўлган хонлар-га зафар ёр бўла бошлади. Сағанадаги битиклар фикрларимизни яна бир қара-да далиллайди. “Бу қабр нурга тўйсин. Орифлар султони, жаноби Ҳаққа восил, жамоанинг чин маслакдоши, ишончи ва султонларнинг, халқнинг таянчи ва қамба-ғалларнинг фақири ва улугларнинг улуги, фозилларнинг ва соҳилларнинг дўсти...”

Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқ-шунослик институтиди 500-рақам остида бир қўлёзма бор. Китоб шаклига кири-тилган бу битиклар алоҳида муаллифга тегишли эмас. Афтидан институт ходим-лари томонидан варақа ҳолидаги кўплаб қўлёзмалар битта қилиб жамланган. Шу қўлёзманинг 194-198-бетларида Икканегий ҳазрат ҳақида бирмунча маълумот-лар бор. Форсийдаги бу манба бевосита ҳазратни қўрган, у кишининг суҳбатидан бўлган номаълум муаллиф томонидан

ёзилган. Салоҳиддин Исомиддинов ва Эгамберди Қурбоновнинг “Мавлоно Хожажий Икканегий” номли китобида маз-кур қўлёзманинг таржимаси илк бора эъ-лон қилинган. Таржимадаги ушбу сўзлар-гоят аҳамиятлидир: “Мавлононинг муҳиб-лари ва фарзандларидан шуни эшитдим-ки, уч нафар толиби илм бу тоифага одат бўлганидек, ҳар бири ниятини кўнглига-тўғиб, Эшоннинг хизматига қелишибди. Бирининг дилида агар Эшон қаромат со-ҳиби бўлса, бизни фалон таом билан зиё-фат қилади, деган ўй бор эди. Бошқаси-фалон мевадан қўяди, деб хотирдан ўт-казибди. Учинчиси эса бўлғуси мажлисда-Эшон фалон соҳибжамол болани ҳозир-қилади, деган ҳаёлга борибди.

Натижа шундай бўлибдики, Ҳазрат мавлоно шариат изн берадиган тила-ни тилаган у икки нафарни ўз муроди-га етказибдилар. Учинчиси эса бундай-дедилар: “Қол даражасига эришган дар-вишлар шариатга риоя қилишгани учунги-ни бу мартабага қўйрилганлар. Улардан-шариатга хилоф ишларни содир этишни-талаб қилиш дуруст эмас”.

Шундан сўнг уларнинг барчасига-хи-то қилиб дедилар: “Бу тоифани шариат-га мувофиқ ишларда ҳам имтиҳон қили-б қарамаслик керак. Чунки уларнинг аҳво-ллари турличадир. Кўп вақтлар бўладиган-лар бундай ишларни бажармайдилар. Ният билан келувчилар ноҳор ўзларининг-катта ихлос ва эътиқодларидан қайтиб, уларнинг барокотларидан маҳрум бўлиб-қоладилар. Бу ишлар жамоат олдиди-унчалик аҳамиятли эмасдир. Холисан-айтганда, Аллоҳнинг лаҳул маҳфузида-нимма ёзилган бўлса, ўша нарсас бўлади”.

Ушбу сўзлардан ҳам англашилади-ки, Ҳазрат соҳибқаромат зот бўлганлар. Тарикат пешволари кишиларни покиза-ихлосга, инсоф диёнатга, ҳокисорликка-даъват этганлар. Ҳазрат ҳаётидаги бу ҳолат барча учун ибрат бўлади, деб ўй-лаймиз. Ўша таржима матнидан яна бир-иктибос: “Яна маҳвум бўлиб қолмасинки, бу олий ният нури ул кишининг сиймоси-ва аъворида яққол акс этиб турарди. Ҳаз-рат барча мусулмонларга нисбатан таво-зели эдилар. Агар бирон мусулмон табар-рук манзилга келса, ҳазрати Эшон ёши-улуглигига қарамай, ўзи унинг хизматига-машғул бўларди. Заифлик туфайли му-борак қўллари қалтирса-да, меҳмоннинг-хизматкорлари ва уловларидан ўзи хабар-оларди.” Улуг зотларнинг ҳаёти ҳақиқий-маънода ибратдир. Меҳмонга эҳтиром-қўрсатиш ишлари ҳам барчамиз учун кат-та сабоқ бўла олади.

Яна бир жиҳатга диққат лозим, “Тух-фат ул-ансоби”, “Равзаи ислом”, “Тарихи-томи” каби кўплаб тарихий манбаларда “Ҳазратнинг китобларида, рисолаларида, битикларида”, деган жумлалар учраб-туради. Демак, Икканегий ҳазратларининг-бир неча рисолалари бўлган. Умид қила-миз, олимларнинг изланишлари туфайли-ул зотнинг асарлари топилиб, китобхон-лар эътиборига ҳавола этилади.

Мавлоно Хожажий ўз замоналарининг-улугларидан бўлганликлари учун атроф-ларига олиму уламолар, шоирлар адиблар-тўпланган. Шулар орасида силсилаи-заҳабнинг 23-пири муршиди Ҳазрати-Мухаммад Бокий ҳам бўлганлар. Кейин-чалик бу зот пирлари Икканегийнинг то-пишири билан Ҳинд ўлкасига кетганлар. Ўша пайтлардаги Ҳиндистон ислохотла-ри шуни тақозо этарди.

Ҳазрати Хожажий Икканегий хижрий-1008 йилда тўқсон ёшларида оламдан-ўтдилар. Демак, Ҳазрат милодий йил-ҳисоби-га кўра 1510-1600 йиллар оралиғида-умргузарилиб қилганлар.

Ҳазрат Икканегий шарафларига хона-қоҳ, мадраса ва масжидлар барпо қилин-ган. Бугунги кунда эса фақат хонақоҳгина-қад ростлаб турибди. Аммо унинг бугунги-ахволи ҳам ҳавас қилгулик эмас. Демок-чимизки, таъмирталаб. Зиёратга олиб-борадиган йўллар ҳам тор. Унинг ҳам

“Яна маҳвум бўлиб қолмасинки, бу олий ният нури ул кишининг сиймоси ва аъворида яққол акс этиб турарди. Ҳазрат барча мусулмонларга нисбатан тавозели эдилар. Агар бирон мусулмон табаррук манзилга келса, ҳазрати Эшон ёши улуглигига қарамай, ўзи унинг хизматига машғул бўларди. Заифлик туфайли муборак қўллари қалтирса-да, меҳмоннинг хизматкорлари ва уловларидан ўзи хабар оларди.” Улуг зотларнинг ҳаёти ҳақиқий маънода ибратдир.

таъмири хусусида, албатта, ўйлаш керак, деб ҳисоблайман. 2018 йил 22 февралда туризмин ривожлантиришга бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиғилишида Президентимиз Шавкат Мирзиёев: “Юртимизда ислом дунёсида тан олинган алломаларнинг мақбаралари, табаррук қадамжолар кўп. Масалан, турли вилоятларда нақшбандия тарикатини тарғиб қилган 12 уламонинг қабри бор. Биз ҳозир уларнинг 8 таси, яъни Бухородаги “Етти пир” ва Самарқанддаги Хўжа Аҳрор Валий зиёратгоҳларини обод қилаямиз. Лекин Сурхондарёдаги Мухаммад Зоҳид Бухорий, Аловуддин Атор ва Қашқадарёдаги Мухаммад Дарвеш, Мухаммад Икканегий мақба-ралари таъмирга муҳтож”, деган эди.

Кўриб турибмизки, худудлардаги муборак масканлар юрт раҳбарининг доимий эъти-тирида. Сурхондарё ва Қашқадарёдаги зиёратгоҳлар ҳам тез орада обод гўшага айлантирилади, зиёратчилару сайёҳлар бу манзилларга яна ҳам кўпроқ кела бош-лайдилар, дея умид қиламиз. Дарвоқе, Ҳазрати Мухаммад Дарвеш, Мавлоно Хо-жаги Икканегий ҳақида замонамизнинг етук олиму ижодкорлари шайх Мухаммад Содик Мухаммад Юсуф, Садриддин Са-лим Бухорий, Ғулом Каримий бир қатор-изланишлар олиб борган. Бугунги кунда-бу хайрли вазифани замондош аллома-ижодкорларимиз Мирзо Кенжабек, Сай-фиддин Сайфиллоҳ, Абдусаттор Жу-маназаров, Салоҳиддин Исомиддинов, Ибодулло Шоймардоннов, Музаффар Жо-ниев давом эттирмақдалар. Зиёратгоҳ-ларда эса замондош олимларимизнинг муршиди қомиллар ҳақидаги рисола-лари, китоблари бўлиш барчамизнинг улуг-зотлар ҳақидаги билимларимиз ортисига-хизмат қилади.

Хўжаликони қишлоғидаги қадамжода-кўнглимдан ўтган кечинмалар шеър-га ай-ланди. Сўзим хотимасида уни сизга ил-гиним келди:

*Ҳар дам дони қолган, самон қолмаган,
Йўллари қалб чарогон, тумон қолмаган,
Қўнғилда иштибоҳ, зумон қолмаган,
Дилимда ишончим мўлҳид, бобожон.*

*Етти фалакдан ҳам ошмоқ истаيمان,
Мен фақат ўзимдан қочмоқ истаيمان,
Азим дарё бўлиб тошмоқ истаيمان,
Қўзим ҳам, қалбим ҳам Нилдир, бобожон.*

*Олам асрорлари аён бўлғайми,
Гуллари қалб чиро бўстон бўлғайми,
Низорон қўнғилда поён бўлғайми,
Умрим соғинч деган йўлдир, бобожон.*

*Улкан тош-қоғна серкак аслида,
Ўйлайман, осмонга тирмақ аслида,
Инсонга нима ҳам керак аслида,
Англаса дил Ҳаққа қўлдир, бобожон.*

*Дилимни ишқ бирла обид этмасам,
Ҳою ҳавасларни нобуд этмасам,
Энг тоза иймонда собит этмасам,
Қўраним бари бир пулдир, бобожон.*

Буюклар мероси

Огаҳийдан огоҳлик сари

Рўзимбой ҲАСАН,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири

Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 20 мартдаги “Мухаммад Ризо Эрнийезбек ўғли Огаҳий таваллудининг 210 йиллигини нишонлаш ҳамда Хива шаҳрида Огаҳий ижод мактабини ташкил этиш тўғрисида”ги қарорининг ижроси ўларок, Хива шаҳрида Огаҳий номидаги ижод мактаби очилди.

Мазкур мактабда эндиликда Огаҳийнинг муносиб ворислари замонавий билимлар олиш бораборида буюк аждодимизнинг бой меросини чуқур ўрганадилар. Шу ўринда айтиш жоиз-ки, эндиликда улар Огаҳийнинг асар-ларини ҳам янги қиёфада мутолаа қи-лиш бахтига муассар бўладилар.

Адибнинг “Асарлар”ини нашр эт-тириш харажатларини ўз зиммасига олган Хоразм вилояти ҳокимлиги эзгу-ишга қўл урди. Вилоят ҳокими Фарҳод Эрманов раҳбарлигида нуфузли тах-рир ҳайъати тuzилиб, истиқболдаги ишлар режаси белгилаб олингани эса айни мақсадга мувофиқ. Вилоят ҳокими ўринбосари, иқтисод фанла-ри доктори, профессор Санъатбек Салаевнинг бу борадаги молиявий масалалар ечими билан муттасил шу-ғулланиб бораётгани туфайли бугунга-қадар Огаҳий “Асарлар”ининг 8 жилди-дунё юзиги кўрди. Режага мувофиқ, лойиҳа 20 жилда мўлжалланган.

оширилиши мумкин бўлган жараёнла-ри кетмоқда. Ушбу лойиҳа Вазирлар Маҳкамаси қароридида қўрсатилган тарз-да 2021 йилда муваффақият билан якун топиши, шу билан бирга, кейинги босқичдаги вазифалар белгиланиб, из-чил давом этишига ишонамиз.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Президент, ижод ва ихтисослашти-рилган мактабларни ривожлантириш агентлиги, Огаҳий ижод мактаби ҳам-да Урганч давлат университетидаги ўртасида Урганч давлат университе-тининг Огаҳий ижод мактаби билан ҳамкорлигида амалга оширилаётган чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқил-ган бўлиб, унда матншунослик, ўзбек мумтоз адабиёти, фольклор, аруз фанлари бўйича университетнинг юқори малакали профессор-ўқитув-чиларини дарс машғулотини ўтиш учун йўналтириш, мактабда ўқитувчиларни юқори малакали мутахассислардан иборат таркибда шакллантиришга қў-

Президентимиз шу йил 20 май кунли Адиблар ҳибонага ташрифи чоғидаги қўрсатмалари асосида Тошкент дав-лат шарқшунослик университетидида “Огаҳийшунослар кенгаши” ташкил қилинди ва 6 июль кунли мазкур кен-гашининг таъсис мажлиси масофавий шаклда ўтказилиб, галдаги вазифа-лар ва йўналишлар белгилаб олинди. Мавжуд нашр учун асос қўлемалар би-лан танишиш, зарур ўринларда нусха олиш, илмий ходимларни жалб қилиш ишларида Абу Райҳон Беруний номи-даги Шарқшунослик институти дирек-тори, Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти, тарих фанлари док-тори, профессор Баҳром Абдуҳали-мов катта ёрдам қўрсатмоқда.

Бугунги кундаги вазият дунё микё-сида мўлжалланган барча ишларнинг режага мувофиқ боришига йўл бер-маётгани ҳаммага аён. Ана шундай ша-роитда Огаҳий “Асарлар”и кўпқилдиги доирасидаги ишларнинг ҳозирча уй-шароитида, масофавий тарзда амалга

маклашиш, хусусан, уларда магистр-лик даражасига эга бўлган педагог-лар сонини босқичма-босқич ошириб бориш чораларини кўриш, мактабда таълим жараёнига инновацион педа-гогик услуб ва технологияларни жорий қилишнинг илмий асосларини янада мустаҳкамлаш чораларини кўриш, юқори синф ўқувчиларини ихтисослик фани бўйича университетда таълимни давом эттиришга йўналтириш бўйича тарғибот-ташвиқот олиб бориш каби-лар белгиланган.

*Огаҳий ўз девонидида дебона газал мактасида бундай деган эди:
Не тоғ, оғоҳ бўлса Огаҳий ишқинг-сирдиним,
Анда беҳуда эрмас осмондин бу лақаб-пайдо.*

Кўриб турганимиздек, ҳукумати-миз раҳбарлигида Огаҳий меросини ўрганиш ва тарғиб қилиш борасидаги ҳар бир иш биз учун Огаҳийдан огоҳ-лик саодати сари янада кенг йўл очиб бермоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппарати жамоаси Вазирлар Маҳкамаси аппаратининг бошқарувчиси Равиля Вахобович Абдуқодиrowга уқаси

Абдуфаттоҳ АБДУҚОДИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.